

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, O. P. S., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**PROBLEMATIKA VYŠETŘOVÁNÍ SEXUÁLNÍCH
TRESTNÝCH ČINŮ**

Autor práce: Radim Novák, DiS.

Studijní obor: Bezpečnostně právní studia

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: Mgr. et Bc. Josef Kříha

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2012

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. et Bc. Josefu Kříhovi za cenné rady, připomínky a metodické vedení při její tvorbě. Rovněž také děkuji svému zaměstnavateli za poskytnutí podkladů pro vypracování zejména praktické části této práce, jakož i za umožnění účasti na specializačních kurzech a školeních, při kterých jsem také hlouběji přejal poznatky získané praxí jiných kolegů.

ABSTRAKT

NOVÁK, R. *Problematika vyšetřování sexuálních trestných činů : bakalářská práce*. České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, o. p. s., 2012. 53 s. Vedoucí bakalářské práce : Mgr. et Bc. Josef Kříha.

Klíčová slova: oběť, orgány činné v trestním řízení, pachatel, trestní řízení, vyšetřování, sexuální trestný čin, znásilnění,

V současné době nelze přehlédnout negativní skutečnost, kdy dnešní společnost, zejména prostřednictvím médií, doslova chrlí obrazy plné násilí či sexu. Mým záměrem je v této práci vymezit a shrnout teoretické poznatky moderních věd, jako jsou právní vědy, zejména trestní právo, a také např. kriminalistika, psychologie či viktimologie, které budou obohaceny o praktický exkurs v souvislosti s vyšetřováním tzv. sexuálních trestných činů, který je situován z pohledu přímého účastníka – vyšetřovatele. Práce také pojednává o změně našeho právního řádu ve spojitosti s těmito delikty, zaměřuje se na znásilnění, jeho pachatele a oběti, způsoby páčání a také obecné i specifické zvláštnosti vyšetřování v popisované oblasti.

ABSTRACT

NOVÁK, R. *Problems of investigation of sexual crimes : Bachelor thesis*. České Budějovice : The College of European and Regional Studies, o. p. s., 2012, 53 p.
Supervisor : Mgr. et Bc. Josef Kříha.

Key words: victim, authorities active in criminal proceedings, offender, criminal proceedings, investigation, sexual crime, rape.

At present, we cannot overlook the negative fact, when today's society literatim churns out images full of violence and sex. My intention in this work is to define and recapitulate the basic concepts of modern sciences, such as jurisprudence, especially criminal law, as well as criminology, psychology and victimology, which will be enriched by practical excursion in connection with the investigation of so called sexual crimes, which is situated in terms of direct participant – investigator. The thesis also discusses the change in our legal system in relation to these offences, focusing on rape, its perpetrators and victims, methods of commission as well as general and specific peculiarities of investigation in this area.

OBSAH

ÚVOD	8
1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE	9
2 SEXUÁLNÍ TRESTNÝ ČIN	10
2.1 POJEM.....	10
2.2 SEXUÁLNÍ TRESTNÉ ČINY V NAŠEM PRÁVNÍM ŘÁDU	10
3 ZNÁSILNĚNÍ	12
3.1 ZNÁSILNĚNÍ Z PRÁVNÍHO HLEDISKA	12
3.1.1 Výklad některých pojmů	14
3.2 TYPICKÉ ZPŮSOBY PÁCHÁNÍ ZNÁSILNĚNÍ.....	15
3.2.1 Znásilnění páchané mezi dospělými.....	15
3.2.2 Znásilnění páchané na mládeži.....	16
3.2.3 Znásilnění páchané mezi mládeží.....	17
3.3 PACHATELÉ ZNÁSILNĚNÍ A JEJICH TYPICKÉ RYSY	17
3.3.1 Pohlaví pachatele.....	17
3.3.2 Věk pachatele	18
3.3.3 Psychické rysy pachatelů.....	18
3.3.4 Typologie pachatelů znásilnění	18
3.4 OBĚTI ZNÁSILNĚNÍ.....	19
3.4.1 Oběti znásilnění ženského pohlaví	20
3.4.2 Oběti znásilnění mužského pohlaví.....	20
3.4.3 Reakce oběti na znásilnění a její následné chování.....	21
4 POSTUP A PROVÁDĚNÍ V PŘÍPRAVNÉM TRESTNÍM ŘÍZENÍ U PŘÍPADU ZNÁSILNĚNÍ	23
4.1 OBECNÉ ZVLÁŠTNOSTI VYŠETŘOVÁNÍ TRESTNÉHO ČINU ZNÁSILNĚNÍ.....	23
4.1.1 Sekundární viktimizace	24
4.1.2 Výslech oběti	26
4.1.3 Výslech oběti mladší 15ti let.....	27
4.2 PODNĚTY K VYŠETŘOVÁNÍ A JEJICH ZVLÁŠTNOSTI	27
4.3 POČÁTEČNÍ ÚKONY A JEJICH SPECIFIKA	28
4.3.1 Trestní oznámení	29
4.3.2 Ohledání místa činu	29
4.3.3 Stopy zajišťované při znásilnění	30
4.3.4 Prohlídka těla oběti a pachatele	31
4.4 TVORBA VYŠETŘOVACÍCH VERZÍ	31
4.5 NÁSLEDNÉ ÚKONY.....	31
4.5.1 Výslech svědka a obviněného	31
4.5.2 Konfrontace, rekognice, vyšetřovací pokus, rekonstrukce a prověrka výpovědi	32
4.5.3 Expertizy a jejich využití.....	33
5 SKUTEČNÉ PŘÍPADY ZNÁSILNĚNÍ A VYMYŠLENÉHO ZNÁSILNĚNÍ	35

5.1	ZNÁSILNĚNÍ EVY U. IGOREM S.....	35
5.1.1	Podnět k šetření a počáteční úkony	36
5.1.2	Následné úkony	37
5.1.3	Stanovení vyšetřovacích verzí.....	39
5.1.4	Další úkony v prověřování	39
5.1.5	Vydání usnesení o zahájení trestního stíhání a následné úkony.....	42
5.1.6	Shrnutí případu	44
5.2	ZNÁSILNĚNÍ RADKA F. A TOMÁŠE E. STANISLAVEM P.....	45
5.2.1	Podnět k šetření a počáteční úkony	45
5.2.2	Stanovení vyšetřovacích verzí.....	50
5.2.3	Následné úkony a odložení věci.....	50
5.2.4	Shrnutí případu	51
5.3	FIKTIVNÍ ZNÁSILNĚNÍ ALŽBĚTY H.....	51
5.3.1	Podnět k šetření a počáteční úkony	52
5.3.2	Stanovení vyšetřovacích verzí, následné úkony a odložení věci.....	54
5.3.3	Shrnutí případu	55
	ZÁVĚR.....	56
	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	58
	SEZNAM ZKRATEK.....	62
	SEZNAM PŘÍLOH.....	63

ÚVOD

Tématem mé bakalářské práce jsem si zvolil problematiku vyšetřování sexuálních trestných činů, neboť se jako vyšetřovatel s obdobnou trestnou činností setkávám v rámci své práce běžně. Pracuji již deset let u Policie České republiky (dále jen PČR) a z toho šest let jako vyšetřovatel služby kriminální policie a vyšetřování (dále jen SKPV). Dle mého názoru je tato oblast trestné činnosti, společně s násilnými a drogovými trestnými činy, nejzávažnější formou kriminality, a to především kvůli následkům, které zanechává. Nejtěžšími jsou následky psychické, protože zůstávají v paměti obětí zpravidla doživotně, přinejmenším po dlouhou dobu. Sexuální trestné činy jsou vždy spojeny s velkým zásahem do práv a svobod oběti, především do jejího soukromí. Z tohoto důvodu velké množství těchto deliktů zůstane utajeno, neboť oběti útoku velmi často mlčí a bojí se obrátit na policii či odborníky. Valné většině se tak nedostane odborné pomoci, která by v opačném případě mohla následky značně zmenšit, či úplně eliminovat. Latence sexuálních trestných činností je pro společnost velice nebezpečná, protože v podstatě umožňuje pachatelům opakovat beztrestně své jednání. Dle mého názoru je třeba se této problematice stále věnovat, neboť se pořád vyvíjí, reagovat na její vývoj a přizpůsobovat se jí. A to nejen v trestním řízení.

Jak bude uvedeno v následující kapitole, je nutno říci, že trestné činy v sexuální oblasti jsou velmi rozsáhlou problematikou a myslím si, že je lepší zaměřit se a důkladně rozebrat určitou oblast tohoto druhu kriminality, než pouze „zabrousit“ na všechny, nebo na většinu. To mě vedlo, abych se zaměřil jen na jeden z nejzávažnějších, nejen sexuálních, trestných činů vůbec - na znásilnění a také jeho pachatele, oběti a některé jeho dopady. Taktéž se chci zaměřit na postupy a metody používané orgány činnými (dále jen OČTŘ) v trestním řízení při zjišťování a objasňování znásilnění. I tato oblast je však velice rozsáhlá, a proto se budu orientovat zejména na úkony prováděné v přípravném trestním řízení, tedy od zahájení úkonů po podání obžaloby, neboť právě zde mám největší praktické zkušenosti a mohu tak poukázat na úskalí a problémy vyšetřování, se kterými jsem se během mého pracovního života setkal. A to je právě hlavním účelem této práce.

1 CÍL A METODIKA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Jako primární cíl jsem si ve své práci určil zejména přiblížení způsobů a metodiky odhalování a především také vyšetřování sexuálních trestných činů, zvláště pak znásilnění. To v sobě zahrnuje postupy policistů od samotného zjištění takového trestného činu až po předání státnímu zástupci s návrhem na podání obžaloby. Trestní řízení samozřejmě pokračuje i poté, zpravidla hlavním líčením před soudem, ale smyslem této práce bylo zejména z pohledu vyšetřovatele, tedy přímo mého, přiblížit přípravné trestní řízení tak, jak jej veřejnost nezná.

Dalšími cíly této práce je shrnout jaké sexuální trestné činy máme v našem právním řádu, jací pachatelé se tohoto speciálního druhu trestné činnosti dopouštějí a jaké oběti za sebou zanechávají.

V neposlední řadě jsem se zaměřil na skutečné případy z praxe. Tyto případy jsou popisovány právě z mého pohledu při obtížném zjišťování a objasňování těchto deliktů, včetně pocitů, prožitků a chování zúčastněných osob. Tuto část práce jsem pojal jako část výzkumnou, kterou jsem chtěl nahradit např. kvantitativní výzkum či statistické zkoumání.

2 SEXUÁLNÍ TRESTNÝ ČIN

2.1 Pojem

Sexuálním trestným činem obecně rozumíme ukojení pohlavního pudu takovým jednáním, které je společensky nepřijatelné. Překročení společenských norem tímto způsobem je považováno za kriminální jednání, neboť sexuální trestný čin nelze spáchat z nedbalosti. Zákon vyžaduje úmysl.

Jak již bylo řečeno, sexuální trestné činy jsou společností vnímány jako velice závažné a nebezpečné, a to zejména proto, že v tomto případě je chráněným zájmem život a zdraví člověka, lidská svoboda a důstojnost, svoboda v rozhodování o vlastním sexuálním životě apod. Všechny tyto trestné činy zasahují do velmi intimních a soukromých oblastí života člověka. To je příčinou skutečnosti, že takové útoky jsou oznamovány jen v malé míře. Dle mého názoru – pokud bychom měli k dispozici fakta o spáchání všech takových trestných činů a ne pouze o oznámených, byl by zjištěn obrovský nepoměr mezi těmito čísly. Takto se můžeme pouze domnívat a spekulovat. Velké množství sexuálních deliktů je také pácháno v domácím prostředí, což ještě více prohlubuje obavy oběti, její bezmocnost a utvrzuje rozhodnutí útok neoznámit.

2.2 Sexuální trestné činy v našem právním řádu

Sexuální trestné činy jsou definovány a upraveny v Hlavě třetí zvláštní části trestního zákoníku. Patří sem Znásilnění (§ 185), Sexuální nátlak (§ 186), Pohlavní zneužití (§ 187), Soulož mezi příbuznými (§ 188), Kuplířství (§ 189), Prostituce ohrožující mravní vývoj dětí (§ 190), Šíření pornografie (§ 191), Výroba a jiné nakládání s dětskou pornografií (§ 192) a Zneužití dítěte k výrobě pornografie (§ 193).

Trestné činy, které mají nebo mohou mít tento podtext však můžeme najít i v jiných hlavách, např. v Hlavě čtvrté – Trestné činy proti rodině a dětem – Svádění k pohlavnímu styku (§ 201), v Hlavě první Dílu prvním – Trestné činy proti životu – Vražda (§ 140), v Dílu třetím – Trestné činy ohrožující život nebo zdraví – Ohrožení pohlavní nemocí (§ 155), v Hlavě druhé, Dílu prvním – Trestné činy proti svobodě – Obchodování s lidmi (§ 168), Zbavení osobní svobody (§ 170), Omezování osobní svobody (§ 171), Vydírání (§ 175), v Hlavě desáté, Dílu šestém – Jiná rušení veřejného

pořádku – Výtržnictví (§ 358) např. formou exhibicionismu.¹ Zde je třeba dodat, že trestné činy (nejen) v sexuální oblasti se dále dělí na přečiny, kterými jsou všechny nedbalostní trestné činy a úmyslné trestné činy s horní hranicí trestní sazby do pěti let, dále na zločiny (trestné činy, které nejsou přečiny) a dále na zvlášť závažné zločiny, kterými rozumíme trestné činy s horní hranicí trestní sazby nejméně deset let.² Některé trestné činy (např. znásilnění) mohou být v základní skutkové podstatě přečinem, kdežto při užití kvalifikovaných skutkových podstat může jít o zločin, popř. zvlášť závažný zločin.

Pachatel, který páchá takovou trestnou činnost, se nezřídka svým jednáním při ukájení svého sexuálního pudu dopouští dvou nebo i více uvedených trestných činů najednou, kdy nemusí jít o jednočinný souběh. Např. když pachatel svou oběť uvězní ve sklepě - omezování či zbavení osobní svobody - a po nějaké době ji zde donutí k pohlavnímu styku - znásilnění. Velice často jsou ve spojitosti se sexuálními delikty páchány i jiné trestné činy jako např. Týrání svěřené osoby (§ 198), Týrání osoby žijící ve společném obydlí (§ 199), nebo trestné činy spojené s toxikomanií. V případě, že se podaří prokázat, že obvinění konkrétní osoby ze spáchání sexuálního, nebo i jiného, trestného činu je vědomě lživé, bývá potom tato oblast spojena s trestným činem Křivé obvinění (§ 345) či Křivá výpověď (§ 346). O takovou situaci se může jednat např. když mezi údajným pachatelem a obětí dojde k oboustranně dobrovolnému pohlavnímu styku a údajné oběti se poté vše „rozleží v hlavě“ a věc oznámí jako znásilnění.

¹ Česko. Zákon č. 40 ze dne 8. ledna 2009 trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbirka zákonů České republiky*. 2009, částka 11, str. 354-464. Dostupné z WWW:http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=40/2009&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy. ISSN 1211-1244.

² Česko. Zákon č. 40 ze dne 8. ledna 2009 trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbirka zákonů České republiky*. 2009, částka 11, str. 356. Dostupné z WWW:http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=40/2009&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy. ISSN 1211-1244. § 14

3 ZNÁSILNĚNÍ

3.1 Znásilnění z právního hlediska

Trestný čin znásilnění je upraven a definován v § 185 trestního zákoníku.

Do 31. 12. 2009 byly všechny trestné činy, včetně sexuálních, definovány v zákoně č. 40/1961 Sb., tedy v Trestním zákoně, avšak vzhledem k vývoji kriminality v České republice a ve světě, bylo nutno tento zákon lépe přizpůsobit současným společenským normám. Tohoto přizpůsobení však již nešlo dosáhnout dalšími dílčími novelami „starého“ trestního zákona. Bylo nutno vytvořit takový zákon, který by byl „šitý na míru“ současným potřebám společnosti. Dnem 1. 1. 2010 nabyl účinnosti nový zákon, který mnohem lépe vyhovuje potřebám a zájmům dnešní společnosti oproti starému zákonu č. 140/1961 Sb. Tento zákon byl do Sbírky zákonů zařazen po číslem 40/2009 Sb. a je nazýván Trestní zákoník. Zákonodárci sjednotili sexuální trestné činy do třetí hlavy tohoto předpisu. Je však nutno říci, že sexuální podtext mohou mít i trestné činy definované v jiných ustanoveních trestního zákoníku. O tom bylo pojednáno v předchozí podkapitole. Zda je však tento zákoník „šitý na míru“ současné společnosti zatím nelze říci, to ukáže až víceletá praxe. Ale vzhledem k vývoji společnosti je více než jisté, že bude třeba i tento nový zákon upravovat dle budoucích potřeb.

V současné době zní skutková podstata trestného činu znásilnění dle § 185 trestního zákoníku následovně:

(1) Kdo jiného násilím nebo pohrůzkou násilí nebo pohrůzkou jiné těžké újmy donutí k pohlavnímu styku, nebo kdo k takovému činu zneužije jeho bezbrannosti, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až pět let.

(2) Odnětím svobody na dvě léta až deset let bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1

a) souloží nebo jiným pohlavním stykem provedeným způsobem srovnatelným se souloží,

b) na dítěti, nebo

c) se zbraní.

(3) Odnětím svobody na pět až dvanáct let bude pachatel potrestán,

- a) spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 na dítěti mladším patnácti let,
 - b) spáchá-li takový čin na osobě ve výkonu vazby, trestu odnětí svobody, ochranného léčení, zabezpečovací detence, ochranné nebo ústavní výchovy anebo v jiném místě, kde je omezována osobní svoboda, nebo
 - c) způsobí-li takovým činem těžkou újmu na zdraví.
- (4) Odnětím svobody na deset až osmnáct let bude pachatel potrestán, způsobí-li činem uvedeným v odstavci 1 smrt.
- (5) Příprava je trestná.³

V návaznosti na nově přijatý trestní zákoník došlo, oproti „starému“ trestnímu zákonu k některým změnám ve skutkových podstatách sexuálních trestných činů. Tak tomu bylo i v případě znásilnění. Dle nové úpravy trestný čin znásilnění postihuje i méně závažná jednání, než definovala úprava stará. Tedy ne pouze donucení k souloži nebo k jinému obdobnému pohlavnímu styku. Dle trestního zákoníku se znásilnění dopustí ten, kdo jiného násilím nebo pohrůzkou násilí nebo pohrůzkou jiné těžké újmy donutí k pohlavnímu styku, nebo kdo k takovému činu zneužije jeho bezbrannosti. Pohlavním stykem rozumíme jakýkoli způsob ukájení pohlavního pudu na těle jiné osoby. Může jít tedy o soulož, pohlavní styk srovnatelný se souloží (např. anální, orální), ohmatávání genitálií či „jen“ osahávání na ženy na prsou. S ohledem na tuto novou skutkovou podstatu lze lépe navázat na skutkovou podstatu základní tak, aby okolnosti podmiňující užití vyšší trestní sazby typově vyjadřovaly další kvalifikované skutkové podstaty. Jednoduše řečeno znásilnění dle starého trestního zákona provedené souloží nebo jiným obdobným pohlavním stykem vždy naplní skutkovou podstatu § 185 odstavec 2 písm. a) trestního zákoníku. Dalším rozdílem je např. to, že stará úprava vyžadovala pohrůzku bezprostředního násilí, kdežto nová úprava uvádí „pouze“ pohrůzku násilím a dále je přidána pohrůzka jiné těžké újmy. Pokud tedy pachatel donutil (za staré úpravy) oběť k souloži, či obdobnému pohlavnímu styku pohrůzkou násilí nebo pohrůzkou jiné těžké újmy, nešlo o trestný čin znásilnění, nýbrž o trestný čin vydírání.⁴

³ Česko. Zákon č. 40 Parlamentu ČR ze dne 09.02.2009. Trestní zákoník. In. *Zákony – vyhledávání*. 2009, částka 11/2009, s. 354. Dostupný z WWW: <http://www.portal.gov.cz/wps/portal/_s.155/701/.cmd/ad/.c/313/.ce/10821/.p/8411/_s.155/701?PC_8411_number1=40/2009&PC_8411_p=210&PC_8411_l=40/2009&PC>

⁴ ČACKÁ-PAVLÍKOVÁ, I. *Znásilnění z pohledu trestního práva*, Sborník přednášek přednesených na 1. národní konferenci o znásilnění, Praha, Elektra, 2001, str. 26

Je třeba také říci, že zákonodárci dali soudům v případě trestného činu znásilnění možnost pohybovat se při rozhodování o výměře trestu odnětí svobody v mnohem větším rozsahu. Dle starého trestního zákona bylo v případě znásilnění možno uložit trest odnětí svobody od dvou do patnácti let, kdežto dle nového trestního zákoníku je možno uložit trest odnětí svobody od šesti měsíců do osmnácti let. Lze tedy říci, že soudům bylo umožněno ukládat tvrdší tresty a zároveň postihovat jako trestný čin znásilnění i jednání, která nebyla, dle staré úpravy, možno jako dokonané znásilnění posuzovat.

3.1.1 Výklad některých pojmů

Objektem trestného činu znásilnění je právo člověka na svobodné rozhodování o svém pohlavním životě.

Za soulož se považuje spojení pohlavních orgánů muže a ženy, přičemž k dokonání soulože není vyžadováno ukojení pohlavního pudu. Postačí samotné spojení, při kterém je penis zasunut do pochvy. Při pouhém dotyku se nejedná o dokonání, nýbrž pouze o pokus. Samozřejmě pokud je úmyslem vykonání soulože, ke které nedošlo nezávisle na vůli pachatele.

Násilím se dle judikatury rozumí použití fyzické síly k překonání nebo zamezení odporu, a to jak kladeného, tak i očekávaného. Není však vyžadováno, aby oběť kladla odpor po celou dobu jednání pachatele. Může odporu zanechat třeba ze strachu, nebo z uvědomění si beznadějnosti situace.

Bezbrannost je vykládána jako stav, ve kterém poškozená osoba nemůže klást odpor. Musí však být splněna podmínka, že tento stav nebyl způsoben jednáním pachatele (např. požití alkoholických nápojů, či jiných omamných látek, duševní poruchou, nízkým věkem, nebo také spánku). Pokud by tento stav zapříčinil pachatel, jednalo by se o násilí (lest).

Jiný pohlavní styk provedený způsobem srovnatelným se souloží je takový styk, při kterém dochází k velmi intenzivnímu zásahu do integrity oběti, kdy zpravidla dochází ke spojení pohlavního orgánu (nejčastěji penisu) s jiným tělesným orgánem.

Toto však nemusí platit vždy, zejména pokud je pachatelem žena. Jedná se tedy hlavně o orální či anální styk.⁵

3.2 Typické způsoby páchání znásilnění

3.2.1 Znásilnění páchané mezi dospělými

Znásilnění je obvykle pácháno především mezi osobami staršími osmnácti let. Vzhledem k tomu, že při této činnosti je používáno násilí, pohrůžka násilím, pohrůžka jiné těžké újmy, či uvedení oběti do stavu bezbrannosti v souvislosti s využitím tohoto stavu, lze říci, že se jedná o násilný trestný čin. Nejobvyklejšími formami jsou:

- a) Mezi pachatelem a obětí existuje určitý vztah (kamarádský, pracovní, příbuzenský...) – pachatel využívá tohoto vztahu, aby vylákal oběť na určité místo a zde za použití násilí, pohrůžky násilí či pohrůžky jiné těžké újmy dosáhne pohlavního styku.
- b) Pachatel žije s obětí ve společné domácnosti, zneužívá tohoto soužití, jakož i strachu oběti opustit domácnost. Tato varianta bývá často spojována s tzv. „domácím násilím“. Je však třeba říci, že v těchto případech jde často o předrozvodové nebo rozvodové stádium, hraje zde roli opilost muže, či vyvrcholení hádek a absence manželského sexu. Ženy často těchto případů využívají ve svůj prospěch právě při rozvodech apod.
- c) Pachatel naváže s obětí povrchní známost a oběti nabídne nějakou laskavost, např. svezení domů, doprovod apod. Po dobrovolném přijetí návrhu se ve vhodném okamžiku pokusí o pohlavní styk. Setká-li se s odporem, použije násilí, pohrůžky násilí, nebo pohrůžky jiné těžké újmy.
- d) Pachatel v úmyslu spáchat znásilnění vyhledává na různých místech vhodnou oběť, kterou zpravidla bývají osamělé ženy. Tyto bez předchozího kontaktu napadá a přímo na místě je znásilňuje, často za užití brutálního násilí či hrozbou zbraní, kterou neváhá použít.

⁵ NOVOTNÝ, O. a kol. *Trestní právo hmotné - II. Zvláštní část*. Praha : ASPI, 2004. S 58. ISBN 8086395-67-7

V uvedených případech hraje u pachatele často důležitou roli i alkohol nebo jiné návykové látky. Pachatel si požitím těchto látek snižuje zábrany, zvyšuje sebevědomí a v podstatě si ve svém vědomí také bagatelizuje následky svého jednání. V prvních dvou situacích hrají návykové látky svou roli i u obětí, které se v důsledku požití alkoholu, či jiných obdobně účinkujících látek, intimnímu kontaktu záměrně nebrání (nebo se brání méně) a odpor začíná klást, až když se pachatel pokusí o soulož či obdobný styk. Požití takových látek také často snižuje schopnost oběti bránit se sexuálnímu útoku.

Ovšem je nutno říci, že v případech a) a c) (viz výše) bývá někdy pachatelem využíváno uvedení oběti do stavu bezbrannosti a jeho zneužití. Často dochází k úmyslné kombinaci alkoholu a omamných látek, které snižují schopnost oběti bránit se útoku, způsobují krátkodobou amnézii či zvyšují její „sexappeal.“

3.2.2 Znásilnění páchané na mládeži

V těchto případech nejčastěji dochází ke znásilnění oběti mladší osmnácti, často i patnácti, let dospělou osobou. Kromě verzí, popsaných v předchozí podkapitole, se k těmto verzím přidávají další specifika, kdy typickým znakem je nerovnost osoby pachatele a oběti. Pachatelem bývá zneužíváno jeho autoritativní postavení, „uplácí“ děti dárky či zneužije jejich závislosti. Typickými bývají následující verze:

- a) Pachatel získá důvěru nezletilce slibem nebo různými dárky, vyláká a zavede jej na příhodné místo, kde na něm vykoná pohlavní styk.
- b) Mezi obětí a pachatelem existuje určitý vztah (rodičovský, příbuzenský, vychovatelský apod.). Pachatel využije svého postavení k vynucení pohlavního styku. V případě, že oběť klade odpor, postačí k jeho překonání zpravidla hrozba trestem.
- c) Pachatel využije přirozené ochoty a důvěry dítěte tím, že ho požádá o pomoc nebo jinou službu. Když oběť vyláká na vhodné místo, zneužije ho i za cenu použití násilí.

- d) Pachatel se nesnaží s nezletilcem navázat kontakt či získat jeho důvěru. Ve vhodný okamžik na něj zaútočí a dosáhne uspokojení i za cenu brutálního násilí.⁶

Znásilnění může být samozřejmě spácháno i osobou mladší osmnácti let, avšak tyto případy jsou spíše výjimkou, a když už k němu dojde, bývá s ním spojeno více pachatelů, např. skupinka nezletilých apod.

3.2.3 Znásilnění páchané mezi mládeží

V této oblasti páchání sexuální trestné činnosti zpravidla nedochází ke znásilnění, neboť zde nebývá přítomno násilí či pohrůžky násilím a většinou dochází k pohlavnímu styku po dohodě. Typickým znakem je citová vazba mezi pachatelem a obětí (tzv. první lásky). Charakteristickým trestným činem v této oblasti bývá pohlavní zneužívání.

3.3 Pachatelé znásilnění a jejich typické rysy

Pachatelem trestného činu znásilnění může být prakticky kdokoli. Sexualita je jedním ze základních lidských pudů a jako taková se týká jakékoli osoby ve všech stádiích lidského života, samozřejmě vyjma stádia raného věku, kdy je sexualita prozatím potlačena, a dobou pozdějšího stáří, kdy je sexualita téměř vymizelá.

3.3.1 Pohlaví pachatele

Dosavadní praxe ukazuje, že pachatelem znásilnění může být jak muž, tak i žena. Ženy však vystupují jako pachatelky znásilnění zřídka.

Společnost považuje agresivní jednání za spíše mužskou vlastnost. Je sice pravdou, že fyzická agrese je typická pro muže, už jen z důvodu fyzicky silové nadřazenosti, avšak je třeba konstatovat, že ostatních forem agrese jako verbální, či např. ukončení komunikace, se dopouštějí zejména ženy. Ano, i ukončení komunikace může být v určitých situacích považováno za vyprovokování nějaké agresivní reakce. Tyto formy ovšem nejsou tolik viditelné.

⁶ MUSIL, J., KONRÁD, Z., SUCHÁNEK, J. *Kriminalistika*. 2. vydání. Praha : C. H. Beck, 2004. s.460 – 463. ISBN 8071799130

3.3.2 Věk pachatele

V případě znásilnění převažují mezi pachateli muži do čtyřiceti let věku, neboť po dovršení čtyřicátého roku klesá hladina testosteronu v krvi, což sebou nese snížení sexuální žádostivosti a agresivity. Případy pachatelů nad touto věkovou hranicí však nejsou výjimkou.

Je třeba také zmínit, že mezi pachateli jsou také zastoupeni i mladiství, neboť v pubertálním věku dochází k rozvoji sexuality, zvědavosti v této oblasti a zvyšuje se také touha po uspokojení sexuálního pudu. U mladistvých pachatelů také může být motivem vytáhnutí se před ostatními, či neschopnost navázat normální sexuální vztah.

Spíše zřídka dochází k případům, že pachateli znásilnění je více než šedesát let. Zde hraje svou roli hlavně neschopnost navázat sexuální vztah s osobou přiměřeného věku, tudíž oběťmi bývají nezletilí, či mladiství. Častěji než znásilnění se pachatelé v tomto věku dopouštějí spíše pohlavního zneužívání.⁷

3.3.3 Psychické rysy pachatelů

Pachatelé znásilnění jsou z valné většiny nedevariantního rázu. Dle různých odborníků je procento deviantních pachatelů odlišné, avšak množství deviantních pachatelů se pohybuje mezi deseti až patnácti procenty z celkového počtu.⁸

3.3.4 Typologie pachatelů znásilnění

Znásilnění je trestným činem, který lze spáchat z velkého množství motivů. Existuje vícero typologií pachatelů. V publikaci *Kriminologie*⁹ je popsána typologie podle Schneidera, který tuto typologii rozlišuje právě podle motivu a cíle jednání. Rozlišení je následující:

- a) *Agresivní znásilnění* – cílem je oběť zranit a ponížit, často je užíváno nadměrné násilí, motivem je msta za odmítnutí.

⁷ WEISS, P. a kol. *Sexuální zneužívání - pachatelé a oběti*. Praha : Grada Publishing spol. s r. o., 2000, s. 142. ISBN 978-80-7169-795-4.

⁸ WEISS, P.: *Sexuální agrese – oběti a pachatelé*. Kriminallistika, roč. 34, č. 1, 2001. s. 14. ISSN 1210-9150

⁹ NOVOTNÝ, O., ZAPLETAL, J. a kol.: *Kriminologie*. 2. vydání, Praha : ASPI Publishing, 2004. S. 307-308. ISBN 80-7357-026-2

- b) *Sexuální sebepotvrzení* – směřuje k překonání vlastní nedostatečnosti, k dokázání si maskulinity. Pachatel si představuje, že oběť klade odpor jen na oko, ačkoli si ve skutečnosti přeje být znásilněna.
- c) *Sadistické znásilnění* – takový čin může vyústit až ke spáchání vraždy. Pachatel potřebuje k uspokojení svého sexuálního pudu způsobit bolest, bezmocnost či mučení.
- d) *Skupinové znásilnění* – téměř vždy je páčáno mladistvými, nebo osobami věkem blízkým k mladistvým, kdy je takový čin páčán za účelem získání respektu, uznání apod.
- e) *Impulzivní znásilnění* – není pachatelem připravováno, pouze spontánně využije nabízející se příležitosti.

O jednání pod bodem a) jde cca ve 20 % případů, pod bodem b) cca v 50 %, pod bodem c) v 5 %, pod bodem d) cca v 5 % a pod bodem e) cca ve 20 %.

Pachatelé znásilnění však mohou být i sérioví, kteří jsou obzvláště nebezpeční, neboť svoji trestnou činnost opakují a mnohdy je běžnými způsoby již nejde napravit. Typologii těchto pachatelů popisuje ve své publikaci Čírtková.¹⁰

3.4 Oběti znásilnění

Obětí trestného činu znásilnění může být prakticky kdokoli, a to jak osoba mužského či ženského pohlaví jakéhokoli věku. Hraje důležitou roli nejen při páčání samotného trestného činu, ale zejména při jeho odhalování a objasňování. Většinou je totiž, vyjma pachatele, jedinou osobou, která ví jak, kde a kdy k činu došlo. Významnou roli však hraje vztah oběti k pachateli, neboť oběť raději oznámí napadení neznámým pachatelem, než útok blízké osoby. Častokrát se také stává, že pokud oběť takový útok blízké osoby jako je např. manžel, či druh, oznámí, v drtivé většině později v průběhu trestního řízení bere souhlas s trestním stíháním pachatele zpět – viz § 163 odst. 1 tr. řádu. Pokud ovšem nejde o situaci při rozvodech apod., jak bylo konstatováno v podkapitole 2.2.1.

Oběťmi trestných činů se podrobně zabývá vědecká disciplína zvaná viktimologie. Tato věda zkoumá, k jakým změnám dochází v chování a prožívání osob,

¹⁰ ČÍRTKOVÁ, L.: *Forenzní psychologie*, Plzeň : Aleš Čeněk, 2004. s. 206-208. ISBN 8086473864.

jež se staly obětí trestného činu. Jejím předmětem je také zkoumání, jakou roli hraje oběť v motivaci pachatele a jakým způsobem se podílí na interakci v průběhu deliktu. Viktimologie směřuje k vypracování poznatků o tom, jak se lze účinně vyhnout roli oběti a jakými preventivními opatřeními lze snížit riziko ohrožení na minimum.¹¹

Oběťmi trestných činů znásilnění jsou nejčastěji osoby ženského pohlaví. O počtu mužských obětí lze více či méně spekulovat, protože situace mužských obětí je většinou obtížnější než u dívek, a to hlavně proto, že role oběti je pro muže společensky ještě méně přijatelná, než pro ženy.

3.4.1 Oběti znásilnění ženského pohlaví

Mezi ženami jsou v případě znásilnění v roli oběti nejčastěji ženy do třiceti let věku. Je to hlavně z důvodu jejich životního stylu (chodí více do společnosti, stýkají se s více muži, jsou nezadané, mají více partnerů...) také kvůli jejich fyzické přitažlivosti pro opačné pohlaví.

Trestný čin znásilnění a jeho dopady, zejména na psychiku ženské oběti, zkoumalo a zkoumá mnoho odborníků. V tomto směru se jedná se velmi prostudovaný individuální trestný čin. Mnoho teorií se zaměřuje na existenci podmínek, které zvyšují pravděpodobnost, že se znásilnění vůbec stane. Obvykle vycházejí ze skutečnosti, že riziko znásilnění není ve společnosti rozloženo rovnoměrně a náhodně a že určité chování oběti značně ovlivňují rozhodování pachatele. Velmi známá je např. Silvermanova teorie. Tato teorie dělí oběti na dva typy:

- a) Oběť vztahového znásilnění – při tomto znásilnění hrají důležitou roli původní kontakty nebo sympatie. Oběť je zaskočena sexuálním násilím pachatele po předchozí neutrální či přátelské interakci.
- b) Oběť útočného znásilnění – zde převládá strach a stres z nenadálého útoku. Často se také objevují příznaky posttraumatické stresové poruchy.¹²

3.4.2 Oběti znásilnění mužského pohlaví

V této oblasti není z hlediska vědy prozatím známo příliš poznatků, neboť výzkumy tohoto druhu obětí neprobíhají dlouho. Nicméně zjištěné informace ukazují,

¹¹ ČÍRTKOVÁ, L. *Kriminální psychologie*. Praha : Eurounion, 1998. s 106. ISBN 80-85858-70-3.

¹² Čírtková, L.: *Oběti znásilnění*. Kriminalistika, 2002, č. 3. s. 197–198. ISSN 1210-9150.

že i osoby mužského pohlaví se stávají oběťmi tohoto druhu trestné činnosti, a to nikoli ojediněle. Tyto informace se však odlišují od stereotypního povědomí veřejnosti, že takovéto kriminalitě nedochází, či pouze za určitých okolností spojených s nestandardním prostředím (např. věznice či výchovná zařízení). Faktem však je, že znásilnění mužů bývá oznamováno a vyšetřováno velmi ojediněle, ale dochází k němu, jak bude pojednáno zejména v praktické části práce.

Jak již bylo řečeno, situace mužské oběti je společensky ještě méně přijatelná, než je tomu u dívek. Je to proto, že muž byl a je chápán jako silnější a dominantnější pohlaví. Obvykle také z tohoto názoru pramení, že pokud se muž takovému útoku neubrání, tak ho chtěl, což však nemusí být pravdou. Také může jít o případy, kdy muž nechce znásilnění oznámit z toho důvodu, že bude ve svém okolí považován za homosexuála (v případě znásilnění mužem).

Homosexuální muži, jsou riziku znásilnění vystaveni ve větší míře, než muži heterosexuální. Je to kvůli prostředí, ve kterém se pohybují (bývá to ve společnosti ostatních homosexuálů na různých večírcích apod.) a taktéž kvůli svému, častokrát zženštilému, zevnějšku, který budí dojem, že taková oběť je fyzicky slabší a bude klást méně aktivní odpor. Oběťmi tohoto druhu násilí jsou zejména mladí a dospívající muži.

3.4.3 Reakce oběti na znásilnění a její následné chování

Známe hlavní tři časové fáze reakcí oběti. Jsou to:

1. Fáze do dvaceti čtyř hodin po útoku – reakce každé oběti se liší, dle jejích osobnostních rysů. Nejčastěji apatie, lhostejnost. Reakcí však také může být vztek, podrážděnost, agresivita, hysterické záchvaty, náladovost
2. Fáze den až měsíc po útoku – pro oběť zpravidla období pozastaveného času. Napadená osoba v podstatě příliš nevnímá okolní svět a vyrovnává se s prožitou událostí. Po tomto období se oběť může vyrovnat s prožitým traumatem. Nejčastěji pociťuje proměnlivé emoce, znovu prožívá útok, mívá zlé sny, mohou nastat fyzické obtíže (např. zvracení), může dojít k rozvinutí různých návyků apod.
3. Dlouhodobá reakce – zvýšená ostražitost na vjemy, jež by oběť dříve přehlížela (např. podezřelý zevnějšek jiných osob – oběť vidí možného pachatele),

přecitlivělost. Oběť může pocítovat, že se se zažitou událostí nemůže vyrovnat. Ženám obvykle trvá i několik let, než se cítí s prožitím traumatem vyrovnané.

4 POSTUP A PROVÁDĚNÍ V PŘÍPRAVNÉM TRESTNÍM ŘÍZENÍ U PŘÍPADU ZNÁSILNĚNÍ

Účelem trestního řízení je zjistit, zda se předmětný skutek stal, zda je tento skutek trestným činem, zda jej spáchala konkrétní osoba a tuto osobu za spáchaný trestný čin potrestat. Postup a provádění úkonů v rámci trestního řízení upravuje zejména z. č. 141/ 1961 Sb. O trestním řízení soudním ve znění pozdějších předpisů (dále jen trestní řád). Provádění úkonů přípravného trestního řízení v případě policie mohou upravovat i jiné např. interní předpisy – rozkazy a závazné pokyny policejního prezidenta, nařízení ministra vnitra apod. Úkolem policie v trestním řízení je v podstatě co nejlépe zadokumentovat předmětný trestný čin, zjistit jeho pachatele a společně se státním zástupcem jej „dopřít“ před soud, který rozhodne o vině, či nevině, a trestu pachatele. K tomuto policie využívá celou řadu metod a postupů, o kterých pojednávají různé vědy jako kriminalistika, psychologie, právní nauka apod.

4.1 Obecné zvláštnosti vyšetřování trestného činu znásilnění

Z hlediska trestního řízení se vyšetřováním rozumí pouze úsek od zahájení trestního stíhání po návrh na podání obžaloby, potažmo po podání obžaloby. Pro zjednodušení je v této práci (v teoretické části) však vyšetřováním rozuměno obecně celé objasňování.

Předtím než se budu věnovat postupům a metodikám vyšetřování znásilnění, je třeba zmínit některá specifika rozkrývání tohoto druhu trestné činnosti.

Při zjišťování a objasňování skutečností trestného činu znásilnění, ale i jiných sexuálních trestných činů, musí orgán činný v trestním řízení (dále jen OČTŘ) postupovat co nejbezpečněji, především ve vztahu k oběti. Obezřetnost je však třeba zachovat např. ve vztahu k veřejnosti, neboť tato bývá velice často využívána při pátrání po pachateli. Je nezbytné uvážlivě volit, které informace zveřejnit a které nikoli.

Vyšetřování znásilnění klade zvýšené nároky i na samotného vyšetřovatele. Je to jednak proto, že se jedná o závažnou trestnou činnost, při které i malá chyba, např. při ohledání místa činu, může vést k tomu, že se pachatele nepodaří usvědčit, a jednak proto, že znásilnění zasahuje obrovskou měrou postiženou osobu a zejména vyslychající musí co nejvíce dbát na to, aby ji zbytečně nepoškozoval sekundární viktimizací

(viz dále). Je tedy na vyšetřovateli, aby našel co nejlepší kompromis mezi důkladným zadokumentováním celé trestní věci a co nejmenším „nucením“ oběti znovu si traumatickou událost prožívat.

4.1.1 Sekundární viktimizace

Viktimizací rozumíme proces poškozování a způsobování újmy, kdy se z jedince stává oběť trestného činu. Obvykle tento proces začíná vlastním útokem na oběť. Vlastní útok je však pouze úvodním dějem, na který navazují další události, které oběť dále zraňují.

Rozlišujeme dvě fáze viktimizace:

- 1) primární – bezprostřední důsledek útoku
- 2) sekundární – např. druhotné psychické poškozování oběti tím, jak na událost reaguje nejbližší okolí nebo traumatizující projednávání věci před OČTŘ.¹³

Původcem sekundární viktimizace bývají tři základní zdroje: zavraždění pachatelem či jinými osobami, reakce sociálního prostředí a přístup OČTŘ. Vlivy těchto zdrojů často působí současně.

Pachatel působí na oběť především za účelem utajení spáchání trestného činu, popř. vyvíjí tlak, aby oběť změnila svoji výpověď, nebo vzala souhlas s trestním stíháním zpět. V těchto případech se jedná o osobu pachatele, která má blízký vztah k oběti.

Okolí se obvykle podílí na sekundární viktimizaci tím, že se oběť bojí jeho reakce na takovou událost. Může se např. jednat o strach z toho, že si na ni lidé z okolí budou ukazovat, či jí budou traumatizující událost připomínat neustálými dotazy typu: „Jak se cítíš? Už je to lepší? Neboj, to se srovná.“ Může se také jednat o situaci, kdy pachatel pochází z okolí, které nemá zájem na tom, aby trestný čin vyšel najevo. Např.: Otec znásilní dceru, ale matka ze strachu před rozbitím rodiny nutí dceru, aby o kriminálním jednání otce mlčela.

V případě postupu OČTŘ lze za hlavní problém označit předsudky a neprofesionalitu a neodbornost. V těchto situacích úřední osoby nepostupují dle faktů, nýbrž dle různých, často i předem, vykonstruovaných hypotéz a domněnek. Typickou

¹³ ČÍRTKOVÁ, L. *Kriminální psychologie*. Praha : Eurounion, 1998. s. 110-111. ISBN 80-85858-70-3.

situací je výslech oběti, kdy je vyslychající v podstatě předem přesvědčen buď o tom, že si oběť znásilnění zcela vymyslela, či že došlo k pohlavnímu styku s jejím souhlasem a poté si oběť např. ze strachu, že její nevěra vyjde najevo, či za účelem pomsty údajnému pachateli, znásilnění vymyslela.

Obecně je, bohužel i mezi policisty, rozšířen předsudek, že manžel se v podstatě na své ženě nemůže znásilnění dopustit, protože žena je povinna být svému muži po vůli. Na tyto situace dokonce mezi sebou policisté žertují a vymýšlejí různé průpovídky. Takový přístup je však v dnešní společnosti nepřipustný. Na druhou stranu je ale potřeba říci, že se jedná o určitou nevědomou psychickou obranu policistů vůči negativním vlivům na jejich vlastní psychiku. Kriminální a vyšetřovatelé a vlastně i všichni policisté jsou neustále pod velkým negativním tlakem, neboť neustále a každý den řeší nežádoucí situace mezi ostatními lidmi.

Není ojedinělý také názor, že oběť nese vinu na spáchaném skutku, zejména svým provokativním chováním, sexuální přitažlivostí apod. Je sice možné, že chování oběti bývá jakýmsi spouštěcím mechanismem, avšak jakékoli chování oběti žádným způsobem nevyvíňuje pachatele. Nicméně soudy při ukládání trestů k těmto skutečnostem přihlížejí, a pokud oběť skutečně působila vyzývavě, je to pro pachatele určitá polehčující okolnost.

Mezi další způsoby, kterými se především policisté, kteří přicházejí do styku s obětí jako první, dopouštějí zraňování oběti, patří také neakceptování faktu, že oběť byla skutečně znásilněna. Zpravidla se jedná o neoprávněné pochyby policistů, zda se skutek stal nebo jestli není vymyšlený. Může však také jít o nepřiměřený tlak na oběť, aby za každou cenu vypovídala proti pachateli i přesto, že si to ona sama nepřejí. Z vlastní praxe vím, že k sekundární viktimizaci dochází i tím, že se zbytečně moc policistů znovu a znovu vyptává oběti na předmětný útok. Obvykle to bývá v pořadí: hlídková služba, dozorčí na stálé službě, výjezd obvodního oddělení, operativec SKPV a nakonec vyšetřovatel. Nemluvě o dalších výsleších v řízení před soudem. Tomu se lze vyhnout např. tím, že výjezd obvodního oddělení pouze zběžně vytěží poškozenou a poté své poznatky předá vyšetřovateli, který oběť řádně vyslechne.

K lepšímu přístupu k oběti velmi přispěje pochopení, čím prošla a co prožívá.

4.1.2 Výslech oběti

Jak již bylo řečeno, výslech oběti znásilnění je úkonem, který klade velké nároky na vyslychajícího i na samotnou oběť, protože se jedná o útok, který hluboce zasahuje do jejího intimního života a taktéž do její důstojnosti. Je velmi žádoucí oběť informovat o dalším průběhu celého trestního řízení. Mohla by se totiž domnívat, že opětovné výslechy znamenají nedůvěru OČTŘ vůči její osobě.

Při takovém úkonu je vyslychajícím důsledně a často i nevědomky využívána psychologie, protože se musí vyrovnat s neobjektivní reakcí oběti na spáchání trestného činu. Tato neobjektivita může být vědomá i nevědomá. Oběť například zveličuje míru brutality, a to buď v úmyslu, aby byl pachatel více potrestán, nebo nevědomky, protože útok zažívala ve strachu mnohem intenzivněji. Anebo naopak vše bagatelizuje, protože si dodatečně uvědomuje, co to pro ni a pro její okolí bude znamenat.

Před výslechem je třeba navázat psychologický kontakt s obětí. Je jí třeba vysvětlit, jakým způsobem a za jakým účelem se bude výslech provádět i poté, co již byla policisty např. základních útvarů vytěžována, jak bude při výslechu postupováno a také, že jí budou kladeny nepříjemné otázky. Je tedy nutné, aby výslech vedl zkušený kriminalista nebo přímo vyšetřovatel. Nezbytné je tuto osobu poučit o jejích právech a povinnostech.

Vyskytují se situace, u kterých je již na samém počátku trestního řízení větší podezření, že by mohlo jít o křivé obvinění, či by mohla být výpověď poškozené v některých skutečnostech záměrně pozměněna. V těchto situacích je doporučováno několik pravidel, a to: Nezletilé osoby vyslychat v nepřítomnosti rodičů nebo osob, u kterých je podezření, že svědka ke lživé výpovědi svedli. Zaměřit výslech zejména na objasnění detailů místa činu, doby, způsobu, použitých prostředků a k objasnění předem důkladně prověřených okolností, které nasvědčují, že k trestnému činu nedošlo. Dále provést prověrku výpovědi na místě činu, neboť neshodující se detaily mohou být rozhodující z usvědčení nepravdivé výpovědi. Při výslechu dospělých osob podezřelých z křivého obvinění, či inscenace takového deliktu, využít všech poznatků k osobě

podezřelé i poškozené a o jejich vzájemných vztazích. Taktéž je třeba apelovat na čest, morálku a na trestní odpovědnost za křivé obvinění či výpověď.¹⁴

4.1.3 Výslech oběti mladší 15ti let

Stávají se také případy, kdy se obětí znásilnění stane dítě mladší patnácti let. V tomto případě je nutno jej též vyslechnout jako svědka. S ohledem na ovlivnitelnost a zranitelnost dětí je nutný zvláštní přístup. Tento je upraven i v trestním řádu - § 102. Ustanovení tohoto § se užije v případech, kdy oživování určitých skutečností by vzhledem k věku mohlo nepříznivě ovlivnit jeho duševní a mravní vývoj. Aby nemusel být výslech opakován a v řízení před soudem mohl být pouze přečten protokol, je nutno důsledně splnit všechny procesní požadavky vyplývající zejména z trestního řádu a Úmluvy o ochraně lidských práv a svobod. Jedná se hlavně o nutnost přítomnosti pedagoga, nebo jiné osoby mající zkušenosti s výchovou mládeže, či o to, aby obviněný nebo obhájce měl možnost nejméně jednou v průběhu trestního řízení klást svědkovi otázky dle své úvahy.

Při takovém postupu vůči svědkovi mladšímu patnácti let jsou dle možností využívány speciální výslechové místnosti a pomůcky. Takové místnosti jsou obvykle vybaveny jako dětský pokoj. Je to z toho důvodu, aby se svědek cítil v bezpečí, v klidu, oproti běžným služebním kancelářím, ve kterých může pociťovat úzkost a nesoustředí se na své prožitky. Při výslechu je žádoucí využívat pomůcek – Jája a Pája, kdy dítě pomocí těchto panenek ukazuje průběh a způsob jednání pachatele. Tyto anatomicky tvarované panenky je možno vysvlékat a jsou na nich vyznačeny pohlavní orgány. Využívají se v případech, kdy dítě nedokáže slovně vyjádřit, k čemu vlastně došlo.

Před samotným výslechem je nutno se důkladně připravit, tzn. nejen pečlivě prostudovat spisový materiál, ale i zjistit si duševní a rozumovou úroveň svědka a podle toho výslech vést. Poučení před výslechem je nutno dítěti rovněž podat tak, aby jednotlivým ustanovením porozumělo.

4.2 Podněty k vyšetřování a jejich zvláštnosti

Typickým podnětem k vyšetřování znásilnění je oznámení poškozené osoby, svědka nebo osob, kterým se poškozená osoba svěřila, jako kamarádi, rodina, učitelé,

¹⁴ MUSIL, J., KONRÁD, Z., SUCHÁNEK, J. *Kriminalistika*. 2. vydání. Praha : C. H. Beck, 2004. s. 473. ISBN 8071799130.

lékaři atd. Někdy také oznámení přichází i z různých institucí, zejména ze zdravotnických zařízení.

Znásilnění, pokud je vůbec oznámeno, se většinou oznamuje bezprostředně po útoku. Nejsou však výjimkou oznámení učiněná po delší době od spáchání činu. Toto s sebou nese podstatně zhoršenou důkazní situaci. V podstatě nelze zajistit žádné stopy a je obtížné ustanovit svědky, jestliže se sami nepřihlásí. Důvodem pro taková pozdní oznámení je nejčastěji to, že oběť prožívá emotivně náročnou situaci, má přirozenou nedůvěru vůči státním orgánům a obává se dalšího jednání pachatele, pokud by se o oznámení dozvěděl. Nebo se také může jednat o dodatečnou mstu na údajném pachateli.

Jak je tedy zřejmé, o znásilnění se policie dozvídá z vnějších zdrojů. Vlastní šetření, vzhledem k latenci, nepřináší téměř žádné poznatky.

Specifikem tohoto druhu trestné činnosti bývají i relativně častá nepravdivá oznámení spojená s trestnými činy křivé obvinění a později i křivá výpověď při výslechu v procesním postavení svědka.

Vzhledem k tomu, že se jedná o závažnou trestnou činnost, která se velmi těžko objasňuje, jsou již od začátku trestního řízení věcně příslušné útvary Služby kriminální policie a vyšetřování (dále jen SKPV), u kterých je odbornost a přístup na mnohem vyšší úrovni, než u základních útvarů, nebo by tomu tak mělo být.

4.3 Počáteční úkony a jejich specifika

Postup a s ním spojené úkony volí policejní orgán podle situace, při které se o znásilnění dozví. Přitom hraje roli časový odstup od samotného útoku a také zda jde o pachatele známého či nikoli.

Pokud se jedná o oznámení učiněné např. telefonicky bezprostředně po útoku, je prvním úkonem, po poskytnutí první pomoci a zajištění lékařského ošetření, je-li třeba, pátrání po horké stopě dle popisu, popř. pronásledování pachatele. Páchá-li násilník trestnou činnost i nadále po oznámení (od někoho jiného než oběti), je třeba po příjezdu na místo provést neodkladné úkony: překaziti pachateli jeho jednání a zadržeti jej, zajistiti první pomoc a lékařské ošetření oběti, zajistiti místo činu a také stopy proti jejich

znehodnocení. Pokud se jedná o jiný druh oznámení, např. osobní, následuje přijetí trestního oznámení (viz dále).

4.3.1 Trestní oznámení

V případě delší časové prodlevy mezi útokem a oznámením a je-li předpoklad, že pachatele se okamžitým pátráním ihned nepodaří zadržet, je prvním úkonem výslech oznamovatele. Obvykle jím bývá samotná oběť. Může se však jednat také o očitého svědka či osobu, která se o činu dozvěděla zprostředkovaně.

Pokud se jedná o výslech oznamovatele, který je zároveň poškozenou osobou, bezprostředně po činu, je vhodné od oběti získat pouze důležité informace a podrobný výslech odložit na později. Odborníci uvádějí, že nejvhodnější dobou pro výslech oběti znásilnění je cca 24 hodin od samotného útoku. Je to z toho důvodu, že paměť může být zkreslena prožitým traumatem.¹⁵ Toto však není zcela jednoznačné, neboť z výslechu oznamovatele se odvíjí celá řada dalších úkonů a do dalšího výslechu takové osoby (např. v procesním postavení svědka) za delší dobu, by mohlo dojít k zapomenutí některých důležitých skutečností. O výslechu oběti pojednává podkapitola 3.1.2 a 3.1.3.

Když je oznamovatelem očitý svědek, kterého tolik „netrápí“ prožité trauma jako oběť, je třeba provést jeho výslech hned na počátku podrobněji. Základem je získání detailního obrazu o průběhu trestného činu, jeho způsobu, času, popisu pachatele a místa činu.

Jak již bylo konstatováno, oznamovatelem může být osoba, která se o činu dozvěděla od oběti, či zprostředkovaně od další osoby (např. od pachatele, který se chlubil). Při tomto druhu oznámení se výslech zaměřuje na to, kdo, kdy, kde, jak a s kým o znásilnění hovořil a také obsah rozhovoru.

4.3.2 Ohledání místa činu

Ohledání místa činu je velmi důležitým úkonem trestního řízení, neboť se při něm mohou zajistit materiální stopy spojené se znásilněním. Stopy zajištěné při ohledání jsou výchozí metou pro různé expertizy, či pomáhají utvořit vyšetřovací verze. Při ohledání místa činu jsou obvykle zjištěny takové skutečnosti, které dokazují, že

¹⁵ WEISS, P.: *Sexuální agrese – oběti a pachatelé*. Kriminalistika, roč. 34, č. 1, 2001. s 13. ISSN 1210-9150.

pachatel na místě činu skutečně byl, popř. že na místě došlo k pohlavnímu styku. Pokud však pachatel správně formuluje svoji výpověď, nemusí ho takové stopy ze znásilnění usvědčit. Při ohledání je také třeba zvážit možnost odebrání povrchového materiálu, neboť se stejný materiál (hlína) potenciálně může najít na oblečení pachatele. Na místě je nutno zadokumentovat i ostatní skutečnosti ukazující intenzitu útoku, míru násilí užitého pachatelem, o čemž svědčí např. rozházené věci, povalený nábytek, či uválená tráva. Toto je ovšem relevantní pouze v případech, kdy k oznámení znásilnění dojde bezprostředně po útoku. Pokud je znásilnění oznámeno s delší časovou prodlevou, provádí se obvykle pouze situační ohledání místa činu s fotodokumentací. Nutno také poznamenat, že ohledání místa činu může pomoci pachatele nejen usvědčit, ale i očistit od křivého obvinění. Z tohoto důvodu, je třeba věnovat pozornost i tzv. negativním okolnostem, což jsou takové změny na ohledávaném objektu, které jsou v logickém rozporu s ostatními informacemi, které jsou získány ohledáním. Tedy zjednodušeně řečeno na místě činu nejsou takové znaky, které se tam předpokládají a které by tam měly být přítomny, či se tam nacházejí takové okolnosti, které jsou nelogické, rozporné a protichůdné. Takové skutečnosti mohou svědčit o křivém obvinění.¹⁶

Ohledání místa se provádí jak ve vnitřních, tak ve venkovních prostorech, neboť ke znásilnění může dojít prakticky kdekoli. O stopách, které se při znásilnění zajišťují, pojednává následující podkapitola.

4.3.3 Stopy zajišťované při znásilnění

Nejčastějšími stopami spojované s tímto druhem trestné činnosti jsou stopy ve vědomí člověka. Zejména oběť je s pachatelem po celou dobu útoku a obvykle zná podrobný popis pachatele. Může však být problém si tyto skutečnosti správně a nezkresleně vybavit.

Materiálními stopami, které se zajišťují při ohledání na místě činu, jsou zejména stopy biologické. Bývají to stopy spermatu, krve, trichologický materiál. Dále se pak zajišťují např. mikroskopy (vlákna z obleku apod.).

Další stopy se mohou nalézt na těle samotné oběti, či pachatele, v důsledku užitého násilí. Může se jednat opět o biologické stopy zpod nehtů těchto osob,

¹⁶ Valerián, L. Mravnostní kriminalita z pohledu Policie ČR. In: KOVÁŘ, P. a kol.: *Sexuální agrese*. Praha : Maxdorf, 2008. s. 157. ISBN 978-80-7345-161-5.

trichologický materiál, mikrostopy z oděvů. Stopou může v tomto případě být i zranění na těle.

4.3.4 Prohlídka těla oběti a pachatele

Prohlídka těla se provádí v případech, kdy bylo znásilnění oznámeno bezprostředně nebo krátkou dobu po samotném útoku. Na těle oběti i pachatele lze zajistit poměrně velké množství stop. Prohlídku by měl obvykle provádět lékař, neboť dokáže odborně a výstižně popsat druh, umístění či mechanismus vzniku zranění. Přítomnost lékaře však není povinností, neboť prohlídku může provést i osoba stejného pohlaví. Při prohlídce těla se dotyčná osoba měří, váží, popisuje, včetně jednotlivých a oděvu. Stopy, které se při tomto úkonu zajišťují nebo se hledají, jsou zejména stopy násilí, které oběť, či pachatel, utrpěla při útoku. Je třeba neopomínat provedení stěrů zpod nehtů osoby a také její fotodokumentaci.

4.4 Tvorba vyšetřovacích verzí

Po provedení již popsaných úkonů je třeba stanovit vyšetřovací verze, které musí vycházet z doposud zjištěných skutečností. Úkolem takových verzí je obsáhnout co možná nejvíce domněnek o spáchaném trestném činu a takové domněnky je třeba potvrdit, či vyvrátit. V návaznosti na vytvořené verze se stanovuje plán vyšetřování. Účelem vytvoření verzí a stanovení plánu vyšetřování je dovést přípravné řízení do toho stadia, kdy zůstává jen jedna potvrzená verze, a ostatní byly vyvráceny.

4.5 Následné úkony

4.5.1 Výslech svědka a obviněného

Výslech je v kriminalistice metoda, kterou se zákonným způsobem získávají právně a kriminalisticky významné informace z paměťových stop obsažených ve vědomí vyslychaných osob.¹⁷ Výsledky svědků, popř. obětí, se v přípravném trestním řízení provádějí buď jako podání vysvětlení dle § 158 odst. 6 trestního řádu, či jako výslech svědka dle § 97 až 104 trestního řádu, a to dle stadia trestního řízení. Výsledky svědků se zpravidla konají až po zahájení trestního stíhání konkrétního pachatele.

¹⁷ MUSIL, J., KONRÁD, Z., SUCHÁNEK, J. *Kriminalistika*. 2. vydání. Praha : C. H. Beck, 2004. s. 327. ISBN 8071799130.

V důkazní nouzi je však možno provést výslech svědka před zahájením stíhání za účasti soudce. Jako důkaz lze v řízení před soudem však použít pouze výslech svědka. Podání vysvětlení pouze v některých případech, souhlasí-li s tím všechny strany a výslech byl proveden zákonným způsobem. Výslech svědka bývá zaměřen stejně jako výslech oznamovatele (viz předchozí podkapitola).

Výslech obviněného by měl být v souvislosti s prošetřovanou událostí směřován jak na jeho obecný současný život, tak na život pohlavní. Měl by vyjasnit svůj vztah k poškozené osobě, její charakteristiku a podrobně popsat průběh pohlavního styku a skutečnosti s ním spojené. Je třeba obviněného nechat spontánně vypovídat, neboť může uvést i skutečnosti známé pouze jemu. Dle potřeby je možno pokládat doplňující otázky. Pokud spáchání trestného činu popírá, je třeba položit otázky typu, proč jej údajná oběť obviňuje apod.

4.5.2 Konfrontace, rekognice, vyšetřovací pokus, rekonstrukce a prověrka výpovědi

Konfrontace není v případě znásilnění příliš využita, neboť při tomto úkonu stojí pachatel a oběť tváří v tvář, pro oběť je tento úkon velmi stresující a následkem přímého strachu z pachatele by mohla změnit svoji výpověď. Dá se říci, že konfrontace je úkon s velkým zatížením psychiky oběti i pachatele. Tento úkon se provádí až v řízení před soudem, jen ve výjimečných případech lze provést v přípravném řízení.

Naopak **rekognice** se v přípravném řízení provádí poměrně často. Jedná se vlastně o znovupoznání osoby nebo věci mezi objekty obdobného charakteru. Lze ji provádět tzv. „in natura“ se skutečnými osobami, či věcmi, a pokud to není možné, lze ji provést dle fotografií. Využívá se jednosměrné zrcadlo, přes které oběť, nebo svědek, poznávají pachatele. Je velmi silným důkazním prostředkem. Jedná o neopakovatelný úkon a je tedy třeba se na něj pečlivě připravit.

Vyšetřovacím pokusem se zjišťuje, zda se okolnosti uváděné osobami (oběť, svědek, obviněný) mohly stát způsobem shodným s jejich výpovědí.

Rekonstrukce se provádí zejména u trestných činů, při kterých dojde k usmrcení oběti. Provádí se obdobně jako vyšetřovací pokus.

Prověrkou výpovědi se ověřují zásadní údaje ve výpovědi uvedených osob. Třemi posledními úkony lze přinést nové poznatky ke způsobu provedení trestného činu nebo lze takto potvrdit křivé obvinění, či výpověď, jak je např. popsáno v kapitole skutečného případu vymyšleného znásilnění Alžběty H. (viz dále).

4.5.3 Expertizy a jejich využití

V případě sexuálních trestných činů je možno využít velké množství odborných expertiz. Většinou se provádějí na příslušném odboru kriminalistické techniky (dále jen OKTE), na Kriminalistickém ústavu v Praze (dále jen KÚP), nebo na pracovištích soudních znalců. Opatřením dle § 105 tr. řádu se přibírají konkrétní znalci, popř. instituce. V závažných případech lze přibrat i celý institut, např. KÚP, Ústav soudního inženýrství v Brně apod. V případech znásilnění se využívají zejména psychiatricko-sexuologické nebo psychologické znalecké posudky, expertizy z oboru technických a přírodovědných kriminalistických metod (DNA, biologie, daktyloskopie, fyzikální chemie apod.), a také expertizy z oboru soudního lékařství.

Znalecké posudky z oboru zdravotnictví, odvětví psychiatrie – sexuologie, zpravidla zjišťují, zda se jedná o pachatele s psychickou, deviací či nikoli. V případě, že ano, vyjadřuje se znalec ke složkám rozpoznávacím a ovládacím. Vyjadřuje se i k uložení ochranné léčby apod.

Psychologické posudky se často vyžadují, když je třeba stanovit např. věrohodnost výpovědi oběti (viz kapitola skutečného znásilnění Evy U.), či psychický profil a inteligenci pachatele nebo oběti. Taktéž je možno zkoumat psychickou újmu způsobenou útokem.

Biologickou expertizou se zjišťuje, zda jde o biologický materiál, či nikoliv, a pak ve spojení s genetickou expertizou (analýza DNA) se určuje a porovnává zůstavitel či alespoň skupinová příslušnost.

Fyzikálně – chemickou expertizou se např. zjišťuje přítomnost mikrostop (vlákna, povrchový materiál) na oběti, či pachateli, nebo na jejich oblečení.

Znaleckými posudky z oboru soudního lékařství se zjišťují skutečnosti spojené se zraněním oběti, či pachatele, s mechanismem vzniku takových poranění, nebo možné způsobené fyzické újmy. V případě znásilnění se např. může jednat

o potvrzení, či vyvrácení výpovědi oběti, která popisuje, jak došlo k defloraci. Také je možno zkoumat jaká zranění by se mohla nacházet na osobě pachatele v důsledku obrany oběti.

5 SKUTEČNÉ PŘÍPADY ZNÁSILNĚNÍ A VYMYŠLENÉHO ZNÁSILNĚNÍ

Předchozí kapitoly vysvětlují obecně problematiku objasňování a vyšetřování zejména činu znásilnění, dokumentaci tohoto druhu trestné činnosti a také je shrnut popis úkonů prováděných v trestním řízení. Tyto obecné postupy však lze dohledat v různé odborné literatuře, metodikách či pokynech. Jak již bylo řečeno, smyslem této práce je zejména propojit teorii s praxí a ukázat jak tyto „suché“ předepsané postupy fungují ve skutečnosti, jaká je jejich návaznost, jak se navzájem ovlivňují a vlastně jak vše vypadá z pohledu vyšetřovatele, který jednak provádí všechny podstatné úkony, nebo na ně dohlíží, a jednak ručí za komplexní práci policie státnímu zástupci, potažmo soudu. Veřejnost jako taková, si zdaleka neuvědomuje, jak náročné a složité je objasňování takových případů a často kritizuje používané postupy, a to mnohokrát na základě neúplných informací získaných např. z televize.

V této kapitole bude nejprve popsán skutečný případ znásilnění, kterého se dopustil občan Ukrajiny. Dále bude navázáno opět skutečným případem, který nám poukáže na to, že skutečnost, kterou většina veřejnosti žije, tedy skutečnost, že se znásilnění dějí pouze na ženách a jsou páchána muži, není jediným způsobem provedení těchto deliktů. Na posledním případě uvidíme, že vše není vždy tak, jak se původně zdá.

Všechny tři případy jsem tzv. „nabíral“ a zpracovával jako vyšetřovatel SKPV Jihlava a tedy mám k těmto skutečným „příběhům“ hodně blízko. Prováděl jsem na místě počáteční úkony, vedl prověřování i vyšetřování, „odkládal“ i postupoval s návrhem na podání obžaloby. Jak již bylo mnohokrát řečeno, vyšetřování a objasňování tohoto druhu kriminality je obtížné a já sám musím říci, že čím těžší, originálnější a složitější je každá taková kauza, tím větší a hlubší vztah si k ní vyšetřovatel vytvoří.

5.1 Znásilnění Evy U. Igorem S

Tento případ byl veden na SKPV Jihlava od července r. 2006 do dubna r. 2009 původně pod ČTS: ORJI-429/KPV-OOK-2006 a později pod č. j. ORJI-208/TČ-2008-04. Jedná se o kauzu, která je jedním z typických příkladů sexuálního konfliktu mezi známými. Řekl bych, že je nejčastějším typem znásilnění,

neboť pachatel a oběť se většinou alespoň trochu znají. Takové to „klasické“ znásilnění – žena jde po ulici, vyskočí neznámý muž křoví a znásilní ji – totiž příliš časté není.

5.1.1 Podnět k šetření a počáteční úkony

Dne 2. 7. 2006 ve 22.40 hod. telefonicky na Operační středisko (dále jen OS) Okresního ředitelství policie v Jihlavě (dále jen OŘ PČR Jihlava) oznámila Žaneta V., že její matku Evu U. znásilnil na ubytovně v obci Batelov Ukrajinec Igor S.

Následně byla do místa bydliště Žanety V. v obci Třešť vyslána hlídka, neboť u Žanety V. se v té době nacházela její matka. Po příjezdu hlídky na místo však sama poškozená Eva U. poslala policisty pryč s tím, že nechce nic hlásit, a odmítla jim sdělit jakékoli další skutečnosti. Ani nikdo jiný jim nechtěl říci jakékoli skutečnosti. Hlídce tedy nezbylo, než z místa odjet. Po chvíli však opětovně na OS volala Žaneta V., kdy volala policisty zpět, že matka k sepsání oznámení pojede. Hlídka na místě poškozenou velmi stručně vytěžila a poté věc předala okresnímu výjezdu.

Vyšetřovatelem byla poté na SKPV vyslechnuta poškozená Eva U, která k věci uvedla, že muž jménem Igor S., kterého zná, protože jezdí na benzínovou pumpu, kde ona pracuje (věděla také, že Igor S. bydlí na ubytovně v Batelově), dne 2. 7. 2006 přijel na pumpu a zůstal tam celé odpoledne, kdy přitom vypil cca 6 piv. Přitom si spolu povídali. Poté odjel ve večerních hodinách s kamarádem pryč, přičemž ji poprosil, aby mu odvezla auto na ubytovnu a dal jí od něj klíče. Po chvíli se ale Igor S. vrátil a pozval Evu U. na kávu k sobě na ubytovnu a chtěl, aby mu tam odvezla auto, protože on vypil nějaký alkohol. Také na pumpu přišel syn Evy U. Stanislav U. Následně všichni tři odjeli k Igorovi S. na ubytovnu. Před ubytovnou se Eva U se synem domluvila, že se za půl hodiny sejdou na náměstí a ten odešel. Eva U. se s Igorem S. odebrala k němu na pokoj, kde však Igor S. ihned zamknul, klíče nechal v zámku. Až po několika minutách si je dal do kapsy. Igor S. nabízel Evě U. jídlo a rum, ale ona chtěla pouze kávu. Chvíli si povídali. Pak Igor S. udělal kávu další. Následně ji začal chytat za ramena, když odmítala fyzický kontakt, povalil ji na postel. Lehl si na ni a jednou rukou jí držel ruce nad hlavou a druhou jí sahal pod tričkem na prsa. Eva U. se bránila a snažila se Igora S. odstrčit, avšak vzhledem k jejich fyzickým proporcím se jí to nepodařilo. Igor S. jí vyhrnul sukni a stáhl kalhotky. Nějak si přitom rozeplnul pásek a sundal kalhoty. Poté jí i přes její odpor roztáhl kolena a ztopořeným penisem do ní vniknul.

Styk trval cca 15 minut i přes soustavný odpor poškozené. Následně Igor S. vyvrcholil na prostěradlo na posteli. Pak slezl z Evy U., oblékl se a odemkl pokoj. Eva U. z pokoje odešla a kousek od ubytovny se setkala se svým synem, který si všiml jejího velice rozrušeného stavu, a tomuto se po jeho dotazu zmínila, že ji Igor S. znásilnil. Pak oba odešli k Žanetě V., které o znásilnění její matky řekl Stanislav U. Žaneta V. pak celou věc oznámila.

Eva U. byla také poučena jako poškozená, včetně skutečností o zpětvzetí souhlasu k trestnímu stíhání.

Souběžně se sepisováním trestního oznámení bylo provedeno ohledání místa činu, kdy předmětem tohoto ohledání byl pokoj na ubytovně v Batelově, kde mělo dojít ke znásilnění, a zejména postel, na které mělo dojít k útoku. Na místě byly zajištěny stopy biologické, které se zajistily i s podkladem. Jednalo se o věci z postele: prostěradlo, zelený přehoz, povlečení polštáře a peřiny, na kterých se nacházely malé fleky bílé barvy. Jinak nebylo na místě zajištěno upotřebitelných stop. Rovněž byla provedena fotodokumentace.

Po sepsání trestního oznámení se Eva U. odebrala na gynekologické vyšetření, kdy byla na žádost policie lékařem provedena prohlídka – nebylo zjištěno žádné poranění, a to ani v oblasti genitálií. Rovněž na žádost policie byl proveden stěr z okolí genitálu a taktéž stěr z pochvy, obojí na suchý tampon. Dále byla odebrána krev a bukální stěry jako porovnávací materiál pro případné expertizy a pro vyšetření na ovlivnění alkoholem či návykovou látkou.

V té samé době vydala pro účely trestního řízení Eva U. oblečení, které měla na sobě v době útoku (sukně a tričko), a to včetně spodního prádla (kalhotky).

V návaznosti na zjištěné skutečnosti byly ve věci zahájeny úkony trestního řízení dle § 158 odst. 3 trestního řádu, neboť bylo dáno důvodné podezření, že mohl být spáchán trestný čin znásilnění dle § 241 odst. 1 trestního zákona.

5.1.2 Následné úkony

K věci byl také vyslechnut Stanislav U., který potvrdil matčinu výpověď v tom, že skutečně ve večerních hodinách přišel za matkou na pumpu, kde byl také Igor S. Poté se Igor S. domluvil s jeho matkou, že pojedou na ubytovnu na kávu a odvézt auto. Před

ubytovnou se rozešli s tím, že se asi za půl hodiny s matkou sejde na náměstí. To bylo cca půl deváté večer. Když však matka nešla, tak jí šel naproti. Když ji potkal nedaleko ubytovny, tak plakala, řekla mu, že ji Igor S. znásilnil. Poté spolu odešli k Žanetě V.

Vysvětlení podala i Žaneta V., která uvedla, že okolo 22.00 hod. k ní domů přišla matka se Stanislavem U., a tento jí řekl, že matku měl znásilnit Igor S., kterého Žaneta V. také znala. Matka jí toto potvrdila s tím, že nic hlásit nebude, avšak po chvíli se nechala přesvědčit a věc oznámila.

Dne 3. 7. 2006 byl ve 02.00 hod. dle § 76 odst. 1 tr. řádu zadržen po předchozím souhlasu státního zástupce Igor S. Byla provedena dechová zkouška s výsledkem 1,61 promile alkoholu v dechu. S jeho souhlasem mu byla odebrána krev a bukalní stěry jako porovnávací materiál pro případné expertízy a za účelem dalšího vyšetření. Prohlídkou těla nebylo zjištěno žádného poranění. Igor S. dobrovolně vydal své tričko pro účely trestního řízení, kdy uvedl, že toto měl na sobě i večer při návštěvě Evy U.

Igor S. byl téhož dne vyslechnut v procesním postavení podezřelého, kdy po poučení uvedl, že nepožaduje tlumočnicka, česky rozumí a umí dobře, obhájce si nezvolil a nepožadoval jeho přítomnost. K věci uvedl, že Evu U. a její dceru zná již několik let, a to zejména z benzinové pumpy. Předmětného večera s Evou U. byl odpoledne na pumpě, kde vypil cca 5 piv. Povídali si. Pak jí dal klíče od vozidla, aby mu ho večer dovezla na ubytovnu a odešel s kamarádem pryč. Cca ve 20.00 hod. se vrátil na pumpu a s Evou U. a jejím synem odjeli k němu na ubytovnu odvézt auto a na kávu. Dále uvedl, že Stanislav U. šel na pokoj s nimi a pak odešel. Na pokoji pili kávu a asi ve 21.00 hod. Eva U. odešla. Po dotazu uvedl, že inkriminovaného večera žádný pohlavní styk či obdobné jednání s Evou U. neměl. Rovněž po dotazu dodal, že s Evou U. měl pohlavní styk vícekrát, avšak poslední cca před pěti lety a nikdy ne na ubytovně v Batelově. Poslední styk na ubytovně na předmětné posteli měl 30. 6. 2006 večer s jistou Světlanou z Ukrajiny, která však odjela na Ukrajinu. Ložní prádlo měnil cca jeden měsíc zpátky.

Igoru S. byla po tomto výsledku předestřena možnost kriminalistických expertíz v souvislosti ze zajištěným ložním prádlem, oblečením Evy U. a tričkem, které vydal on sám. V souvislosti s tím Igor S. změnil svoji výpověď a uvedl, že dne 30. 6. 2006 měl pohlavní styk s Evou U. v odpoledních hodinách, a to v místě jejího bydliště. Poté měl ještě jeden styk u sebe na ubytovně ve večerních hodinách s již zmiňovanou Světlanou.

Na dotaz, proč toto uvedl až po předestření možných expertíz, odpověděl pouze, že to Eva U. může potvrdit a znovu zopakoval, že s ní 2. 7. 2006 pohlavní styk neměl. Proč Eva U. oznámila znásilnění nevěděl.

Na ubytovně bylo ihned po oznámení a pak ještě v následujících dnech prováděno šetření za účelem zjištění možných svědků, kdy byly ustanoveny osoby, které viděly Evu U. a Igora S. přicházet předmětný večer na ubytovnu a pak jak Eva U. sama odchází a loučí se s Igorem S. před ubytovnou. Eva U. nebyla dle jejich slov rozrušena. Dále svědci shodně uvedli, že neslyšeli žádné zvuky zápasu, či křik. Rovněž bylo provedeno šetření ohledně neprůzvučnosti zdí na ubytovně, kdy bylo zjištěno, že se jedná o obyčejné příčky bez zvukové izolace. Někjaké projevy zápasu by tedy byly slyšet i do ostatních pokojů, či na chodbu.

Dne 3. 7. 2006 byla po výslechu Igora S. doslechnuta poškozená, a to zejména ke způsobu její obrany před útokem, když prohlídkami těl jejího a pachatele nebylo zjištěno žádné poranění. Poškozená uvedla, že její obrana nebyla tak důrazná, neboť měla z Igora S. strach, žádné údery nebo tak, pouze se jej snažila odstrčit. Po dotazu, jak si vysvětluje, že nikdo z okolních pokojů neslyšel volání o pomoc, či něco podobného, odvětila, že o pomoc nevolala, rovněž asi ze strachu. Rovněž byla dotázána k poslednímu styku před znásilněním, kdy uvedla, že k tomuto došlo cca dva měsíce zpět, neboť její manžel je ve vězení.

Dne 4. 7. 2006 si Igor S. zvolil na plnou moc svého obhájce.

5.1.3 Stanovení vyšetřovacích verzí

V návaznosti na doposud zjištěné skutečnosti byly stanoveny následující vyšetřovací verze: 1. Skutek se stal tak, jak popisuje Eva U. 2. Skutek se stal tak, jak popisuje Igor S. 3. Skutek se stal jiným způsobem. 4. Skutek se nestal.

5.1.4 Další úkony v prověřování

Stopy zajištěné při ohledání místa činu, dále části oblečení Evy U., trička Igora S., byly dne 4. 7. 2006, společně s kontrolním materiálem a stěry provedenými při prohlídce poškozené, odeslány na příslušné odbory kriminalistických technik a expertíz (dále jen OKTE) – biologie, genetika a fyzikální chemie (mikrostopy) – za účelem provedení expertíz v těchto oborech.

Dne 20. 7. 2006 bylo zpět na SKPV Jihlava vráceno dožádání z OKTE, odvětví biologické expertizy, s výsledkem, že na prostěradle z postele a sukni poškozené se nacházejí stopy spermatu. Na kalhotkách poškozené se nacházelo sperma a vaginální sekret. Na tamponu se stěrem z okolí pochvy se přítomnost spermatu nepodařilo prokázat. Na tamponu s výtěrem pochvy bylo sperma prokázáno, i když jen sporadicky. Tyto stopy a zjištění byly předány oddělení genetiky (analýza DNA) z technických důvodů.

Dne 24. 7. 2006 bylo zpět na SKPV Jihlava doručeno dožádání z OKTE, odvětví fyzikálně-chemické expertizy s tím výsledkem, že na prostěradle jsou druhově shodná vlákna, ze kterých je vyrobena předložená sukně a tričko poškozené. Na sukni a tričku byla zjištěna druhově shodná vlákna, z jakých jsou vyrobeny předložené kalhotky a prostěradlo. Na tričku Igora S. byla zjištěna přítomnost druhově shodných vláken, ze kterých je vyrobena sukně a tričko poškozené. Na tričku Igora S. byla dále zjištěna přítomnost druhově shodných vláken, ze kterých jsou vyrobeny kalhotky a prostěradlo (vlákna prostěradla a kalhotek mají shodné znaky). Na sukni, tričku a kalhotkách poškozené nebyla zjištěna přítomnost vláken druhově shodných s vlákny trička Igora S.

Aby mohlo být ve věci dále postupováno, bylo třeba vyčkat na provedení kriminalistické genetické expertizy (analýza DNA). Tato expertiza byla vyhotovena až dne 27. 2. 2007, a to i přes písemné i telefonické urgencye. Expertiza DNA je technicky i odborně náročná a pracoviště, na kterých se taková analýza provádí, jsou doslova zahlcena požadavky na vyhodnocení stop. Touto expertizou bylo zjištěno, že prostěradlo, povlak polštáře a sukně nesou biologický materiál jedné osoby mužského pohlaví a profil zůstavitele vykazuje individuální shodu s profilem DNA osoby Igora S. (jehož krev a bukalní stěry byly předložena jako srovnávací materiál). Rovněž bylo zjištěno, že výtěr z pochvy Evy U. nese lidský biologický materiál dvou osob. Profil DNA výrazně majoritního zůstavitele biologického materiálu vykazuje individuální shodu s profilem DNA osoby Evy U. (rovněž její krev a bukalní stěry byly předloženy jako kontrolní materiál). Profil DNA minoritního zůstavitele, i přes velmi nízkou koncentraci DNA, vykázal shodu profilu DNA s osobou Igora S. A konečně vyhodnocením výtěru z okolí pochvy Evy U. bylo zjištěno, že tento výtěr nese lidský biologický materiál dvou osob, profil DNA majoritního zůstavitele se individuálně shoduje s profilem DNA Evy U. a profil minoritního zůstavitele vykazuje individuální

shodu s profilem DNA Igora S. Vyhodnocením ostatních stop bylo zjištěno, že nenesou lidský biologický materiál v množství a kvalitě, které jsou nezbytné pro úspěšné provedení analýzy DNA. Tedy bylo prokázáno, že k pohlavnímu styku mezi Evou U. a Igorem S. došlo.

Na benzinové pumpě bylo provedeno šetření s tím výsledkem, že bylo potvrzeno, že ve dnech 30. 6. a 2. 7. 2006 měla Eva U. směnu od 5.30 do 20.00 hod.

V návaznosti na zjištěné skutečnosti, zejména výsledky expertiz, byl Igor S. vyzván k podání vysvětlení. Na své doručovací adrese však poštu nepřebíral a prostřednictvím místního obvodního oddělení bylo zjištěno, že se na ubytovně již nezdržuje. Na Cizinecké policii bylo zjištěno, že Igor S. má povolený a hlášený trvalý pobyt na předmětné ubytovně, kde se však nezdržoval. Dne 14. 3. 2007 bylo tedy vyhlášeno pátrání po jeho současném pobytu. Igor S. byl kontrolován dne 3. 5. 2007 v obci, kde měl hlášeno trvalé bydliště, kdy uvedl, že v současné době pobývá na různých místech po celé republice, dle pracovních příležitostí. Dal na sebe telefonní číslo a uvedl firmu, u které pracuje.

Dne 22. 6. 2007 podal Igor S. k věci vysvětlení za přítomnosti svého obhájce. Opět se rozhodl změnit svoji výpověď. K věci uvedl v podstatě to, že inkriminovaný den byl skutečně s Evou U. na benzinové pumpě. Vypil tam nějaká piva a pak se začali bavit s Evou U. o sexu, kdy také poznamenal, že spolu již dříve několikrát měli pohlavní styk, nikdy však na předmětné ubytovně. Náhle mu Eva U. řekla, ať s ní jde dozadu za čerpací stanicí, kde sama obsluhovala sama. Z tohoto vyrozuměl, že chce souložit. Přišli dozadu za pumpu, Eva U. se opřela o zeď a on do ní zezadu vnikl. Ještě předtím mu rozepnula kalhoty a pásek. Souložili bez ochrany, vyvrcholil do ní. Pak odešel pryč a přitom mu Eva U. řekla, že mu doveze auto na ubytovnu, on, že ne a že pro něj někoho pošle. Již si nepamatoval, zda přijeli na ubytovnu spolu, či ne. Pak po něm na pokoji požadovala sex, avšak on nechtěl, protože na ubytovně jsou tenké stěny a bylo by to slyšet. Ona dopila kávu a odešla. On šel ještě někam na pivo, nevzpomíná si kam, a asi za hodinu po odchodu Evy U. od něj mu měla volat její dcera Barbora I., kterou poznal po hlase, a chtít po něm 130 000,- Kč, jinak bude mít problém s policií. On na to nereagoval a položil telefon. Jinak k věci dodal, že někdy v té době měl na ubytovně na pokoji styk se Světlanou, jak již uváděl. Po dotazu proč toto neuvedl při své původní výpovědi, ale až po takové době a po provedení expertiz uvedl, že si

myslel, že si Eva U. dělá legraci a že měl strach, že kdyby pohlavní styk ten den přiznal, nikdo by mu nevěřil, že byl dobrovolný.

Následně byla vyslechnuta Barbora I., která k věci uvedla, že někdy ve večerních hodinách v červenci 2006 k ní přijel bratr Stanislav U., který jí řekl, že matku znásilnil Igor S., kterého znala delší dobu z místa bydliště, kdy ke znásilnění mělo dojít u něj na ubytovně. S matkou ten večer nemluvila. Po dotazu uvedla, že Igoru S. v žádném případě v to období nevolala, a asi ani nikdy jindy, nebyla si vědoma, že by mu volal někdo jiný z rodiny. To, že by po Igoru S. chtěla ona nebo někdo z rodiny nějaké peníze důrazně popřela.

Taktéž bylo na benzinové stanici provedeno ohledání místa, avšak vzhledem k časovému odstupu pouze orientační. Při tomto nebylo zjištěno žádného poznatku na potvrzení výpovědi Igora S. Bylo zjištěno, že kamerový záznam se v prostorách, kde byl Igor S., nepořizuje.

Prostřednictvím místního obvodního oddělení policie bylo k osobě Evy U. zjištěno, že se jedná o osobu, která nebyla stíhána pro přestupek ani pro tr. čin. Nebylo zjištěno, že by se stýkala s osobami jiných národností, vyjma Igora S. Nebylo zjištěno, že by se chovala promiskuitně. K osobě Igora S. se nepodařilo zjistit žádných relevantních informací.

Dne 12. 11. 2007 byla opatřením dle § 105 tr. řádu přiřazena soudní znalkyně k podání znaleckého posudku z oboru zdravotnictví, odvětví psychologie, a to za účelem posouzení věrohodnosti výpovědi Evy U., zodpovězení otázky její osobnosti a inteligence a taktéž otázky vztahu k Igoru S. Z vyhotoveného posudku (13. 1. 2008) bylo patrné, že v osobnosti nebyly zachyceny známky psychopatologie, inteligenčně je poškozená v pásmu vyššího průměru (IQ 117). Její věrohodnost nebyla narušena, nemá tendence k účelovému zkreslování reality. Zjištěny nebyly ani nesrovnalosti s původní výpovědí. Do samotného útoku měla k Igoru S. normální vztah jako ke známému. Po útoku k němu cítí nenávisť, ale nechce se mstít.

5.1.5 Vydání usnesení o zahájení trestního stíhání a následné úkony

Dne 4. 2. 2008 bylo v předmětné věci vydáno usnesení o zahájení trestního stíhání Igora S. dle § 160 odst. 1 tr. řádu pro spáchání trestného činu znásilnění dle §

241 odst. 1 tr. zákona. Obviněnému Igoru S. bylo toto usnesení doručeno prostřednictvím obvodního oddělení. Obhájci bylo usnesení doručeno dne 11. 2. 2008.

Obviněný podal prostřednictvím svého obhájce proti předmětnému usnesení stížnost s tím, že se žádného znásilnění nedopustil, pohlavní styk proběhl oboustranně dobrovolně a na benzinové pumpě, nikoli na ubytovně.

Usnesením státního zástupce byla stížnost proti usnesení o zahájení trestního stíhání zamítnuta jako nedůvodná, neboť skutek byl dostatečně podložen zjištěnými fakty.

Obviněný Igor S. nereagoval na doručené předvolání a nedostavil se ani k výslechu obviněného. Následně byla dne 31. 3. 2008 na příslušné obvodní oddělení policie dána žádost o předvedení Igora S. Toto se však nepodařilo realizovat. Opětovně byla dne 6. 5. 2008 dána žádost o předvedení s tím, že pokud se nepodaří Igora S. předvést, je nutno provést šetření v místě jeho bydliště a pokud zde nebude zjištěno kladného poznatku, je třeba provést šetření za účelem zjištění jeho současného pobytu. Obviněného se opět nepodařilo předvést a bylo zjištěno, že se v místě bydliště na ubytovně již od března 2008 nezdržuje a že má dluhy vůči provozovateli ubytovny. Dle sdělení několika osob na ubytovně prý mluvil o práci v zahraničí. Dne 4. 6. 2008 byla provedena lustrace v centrální evidenci vězňů, s negativním výsledkem. Rovněž byl proveden dotaz na obhájce Igora S., kdy tento sdělil, že s ním hovořil telefonicky cca jeden den před původním termínem výslechu obviněného (28. 2. 2008). Od té doby je Igor S. nekontaktní a neví, kde by se mohl zdržovat. Byly prověřeny firmy jména uváděného Igorem S. při předchozích výsleších, ale nebylo zjištěno žádného poznatku. Hlídkou policie byl bez souvislosti s touto věcí kontrolován naposledy v květnu 2007. Dne 9. 6. 2008 byl na Státní zastupitelství v Jihlavě dán podnět k návrhu na vydání příkazu k zatčení obviněného Igora S. Státní zástupce podal Okresnímu soudu v Jihlavě návrh na vydání příkazu k zatčení a dne 16. 6. 2008 byl soudcem vydán příkaz k zatčení Igora S.

Vzhledem k tomu, že se příkaz k zatčení Igora S. nepodařilo realizovat, byl dne 27. 10. 2008 sepsán státním zástupcem záznam o tom, že se v předmětné věci bude konat řízení podle § 302 a násl. trestního řádu proti uprchlému.

Ve věci byla na 29. 8. 2008 předvolána Eva U., a to za účelem provedení výslechu její osoby v procesním postavení svědka. Jmenovaná se však nedostavila.

Dosavadní obhájce však vypověděl plnou moc obviněnému z důvodu jeho nekontaktnosti a neposkytování součinnosti při vykonávání obhajoby. Obviněnému tedy musel být Okresním soudem v Jihlavě ustanoven obhájce jiný.

Následně byla na příslušné obvodní oddělení dána žádost o předvedení svědkyně Evy U., která nereagovala na předvolání. Výslech se však podařilo realizovat až dne 4. 3. 2009. Za účasti ustanoveného obhájce Eva U. vše vypověděla stejně jako doposud, a tedy svoji výpověď potvrdila. Na celou událost si dobře vzpomínala. K věci však dodala, že v návaznosti na útok Igora S. se léčila u psychiatra a že jí byla způsobena psychická újma. Byla tedy vyžádána lékařská zpráva u ošetřující lékařky, která sdělila, že Eva U. neutrpěla psychickou újmu, pouze mírný otřes.

Pak již jen byly aktualizovány materiály k osobě obviněného, kdy bylo zjištěno, že Igor S. nebyl v místě bydliště projednáván pro přestupek a z opisu rejstříku trestů ČR vyplynulo, že doposud nebyl na území ČR potrestán za trestný čin. Vyšetřovatel podal státnímu zastupitelství návrh na podání obžaloby Igora S. pro tr. čin znásilnění dle § 241 odst. 1 tr. zákona.

Státní zástupce dne 12. května 2009 podal k Okresnímu soudu v Jihlavě obžalobu. Rozsudkem soudu, pravomocným dne 14. 9. 2009, byl Igor S. odsouzen trestu odnětí svobody v délce trvání dvou let s podmíněným odkladem na dobu dvou let. Rovněž mu byl uložen trest vyhoštění na dobu pěti let.

5.1.6 Shrnutí případu

Na této kauze je vidět jak obsáhlé a dlouhodobé vyšetřování takové věci může být. Je zde popsána celá řada úkonů, které je třeba provést, než se podaří věc „dotáhnout do konce“. Tyto činnosti se navzájem ovlivňují, potvrzují i vyvracejí. Stačí i jen jedna chyba a vyšetřování může být nenávratně zmařeno. A v konečném důsledku i trest, který odsouzený dostal, není nijak vysoký. Soud zde přihlédl zejména k délce řízení, ke skutečnosti, že se Igor S. s Evou U. dlouhodobě stýkal, ona se kontaktu nevyhýbala a charakter obrany před útokem nebyl nijak razantní, neboť nebylo zjištěno žádné poranění ani na jednom ze zúčastněných.

Pravomocné rozhodnutí soudu však nemusí být konečným rozhodnutím ve věci, neboť Igor S. byl stíhán jako uprchlý a při svém „návratu“ by mohl požadovat např. obnovu řízení.

Největším problémem tohoto případu byla skutečnost, že nastala situace „slovo proti slovu,“ bez jakéhokoli důkazu násilí, např. poranění, roztrhané šaty apod. Pokud by Igor S. vypovídal od počátku stejně a neměnil svoje výpovědi, je možné, že by nebyl ani odsouzen. A to z toho důvodu, že soud musí respektovat zásadu „v pochybnostech ve prospěch.“

5.2 Znásilnění Radka F. a Tomáše E. Stanislavem P.

Tento případ byl veden na SKPV Jihlava pod č. j. KRPJ-4611/TC-2010-160771 v období od 13. června do 7. září 2010.

Zde se jedná o specifickou věc, kdy v tomto typu deliktu nefiguruje ani v jednom postavení žena. Takovýto druh páčání není tolik obvyklým, ale není ani výjimkou. Jeho zadokumentování, prověřování a objasnění je rovněž velmi obtížné, neboť homosexuálně zaměřeni muži o těchto skutečnostech raději mlčí z obavy odsouzení veřejnosti.

5.2.1 Podnět k šetření a počáteční úkony

Dne 13. 6. 2012 bylo na tísňovou linku 158 oznámeno Tomášem E. znásilnění, napadení a omezování osobní svobody jeho osoby Stanislavem S., u kterého bydlí. Na místo byla vyslána hlídka OOP Jihlava, která se spojila s oznamovatelem. Tento jí popsal, že asi 4 měsíce přebývá u Stanislava P., který je homosexuálně orientován. Dále uvedl, že jej Stanislav P. dlouhodobě nutí k sexu, znásilňuje jej, zabraňuje mu v odchodu z domu, drží jej v domě proti jeho vůli, dnešního dne jej fyzicky napadl a dokonce znásilňuje i další osobu bydlící s nimi ve stejném domě – Radek F., který se v době příjezdu hlídky na místě rovněž nacházel. Tento k věci uvedl, že měl být asi před jedním rokem znásilněn Stanislavem P., a to tak, že když opilý usnul v posteli, tak na něm měl Stanislav P. vykonat anální soulož. Dále uvedl, že se domnívá, že Stanislav P. opakovaně vyžadoval sex od Tomáše E a dnešního dne došlo ke konfliktu mezi Tomášem E. a Stanislavem S. Hlídce bylo dále sděleno, že sexuální praktiky si

měl Stanislav P. fotit a vypalovat na CD. Na místě se dále nacházela dcera Stanislava P. Eva P., která uvedla, že žije společně se sestrou a otcem v předmětném bytě, kdy její otec má dlouhodobý sexuální a partnerský vztah s Tomášem E. i s Radkem F. Dále se na místě nacházela Kamila V., která uvedla, o nějakých sexuálních praktikách Stanislava P. slyšela, avšak nic potvrdit nemůže. A dále byl na místě hlídkou vytěžen Stanislav P., který uvedl, že má dlouhodobý poměr s Tomášem E., a to asi 4 měsíce, žijí spolu i sexuálně a dnešního dne napadl Tomáš E. jeho. Vztah s Radkem F. popřel.

Na místo byl povolán okresní výjezd SKPV Jihlava, který si celou věc převzal.

Na místě bylo provedeno ohledání místa činu, při kterém byl ohledán celý byt Stanislava P., za jeho přítomnosti, neboť zde mělo docházet ke znásilňování, napadání a omezování. Při tomto úkonu bylo zjištěno, že téměř v celém bytě se nacházejí materiály s tematikou homosexuálního porna, a to jak CD, DVD, plakáty, časopisy apod. Při ohledání byly jako věcné stopy zajištěny zejména CD, které Stanislav P. umožnil vyšetřovateli prohlédnout na jeho počítači přímo v bytě. Byla zajištěna CD obsahující porno fotografie Radka F. a Tomáše E. se Stanislavem P. Další stopy se na místě činu zajistit nepodařilo. Neboť všichni jmenovaní dlouhodobě v bytě bydleli a také se pohlavně stýkali, tudíž se v podstatě všude nacházel jejich genetický materiál. Nicméně zajištěním CD se podařilo prokázat, že skutečně docházelo k pohlavním stykům mezi zúčastněnými.

Všichni zúčastnění byli neprodleně převezeni na SKPV Jihlava k dalším úkonům. Ve věci přicházelo v úvahu zadržení Stanislava P. dle § 76 odst. 1 tr. Nicméně nakonec tento institut využit nebyl.

Dle § 114 byly provedeny prohlídky těl všech tří zúčastněných, kdy byly zadokumentovány drobné škrábance a podlitiny na všech třech osobách.

Jako první byl k věci vyslýchán oznamovatel Tomáš E., který však najednou k věci nechtěl vypovídat. Došlo dokonce k takové situaci, že seděl před vyslýchajícím a odmítal k věci cokoli nahlas říci, nakonec si vzal papír a tužku a napsal, že tak úplně znásilnění to nebylo, ale nechtěný sex ano. A že není homosexuál. Poté odmítal jakkoli dále spolupracovat, seděl a koukal do stropu.

Nezbylo tedy než výslech přerušit a přikročit k výslechu Radka F. Tento ve své výpovědi popsal, že několik měsíců žije u Stanislava P., se asi v květnu 2010 dozvěděl od Kamily V., že ho měl ve spánku znásilnit Stanislav P., který se měl chlubit právě Kamile V., že souložil Radka F. do konečnicku. Dále popsal, jak se někdy na podzim r. 2009, když již bydleli společně, se Stanislavem P. opili v hospodě, pak přišli domů, on usnul a ráno, když se probudil, tak jej bolel konečník. To samé ráno se jej měla Eva P., což je dcera Stanislava P., ptát, co to zase v noci bylo. On sám se Stanislava P. ráno ptal, co to na něj v noci zkoušel, a Stanislav P. mu odpověděl, že „malíček.“ Z toho on sám vyrozuměl, že mu Stanislav P. do konečnicku strkal malíček. Nijak dál to neřešil. K Tomáši E. uvedl, že jen krátkou dobu ví, že je homosexuál a že se znají od základní školy.

Po celou dobu tohoto výslechu byl Radek F. velice roztěkaný a o celé věci se mu nechtělo vůbec mluvit. Výslech trval 2 hodiny.

Následně bylo Radku F. sděleno, že Eva a Šárka P. pracovníkům SKPV uvedly, že dlouhodobě docházelo v předmětném bytě k sexuálním hrátkám mezi ním, Stanislavem P. a Tomášem E. I Kamila V. potvrdila, že o těchto praktikách slyšela již dříve od samotného Stanislava P. Radek F. následně požádal o umožnění změny a doplnění výpovědi, kterou již v předmětné věci učinil. Při doplnění výpovědi velmi podrobně popsal, jak se ve druhé polovině r. 2009 nastěhoval ke Stanislavu P., s tím, že mu nemusí platit nájem a měli spolu pravidelný sexuální poměr hned od prvního dne, a to až do konce roku. Dcery Stanislava P. byly přítomny někdy přítomny v místnosti. Poté se odstěhoval a v květnu 2010 se vrátil zase zpět. Mezitím se ke Stanislavu P. nastěhoval Tomáš E. Pak popsal, že již se Stanislavem P. on sám pohlavní styk neměl, protože Stanislav P. měl pravidelný sexuální poměr s Tomášem E. Většinou mu Stanislav P. dal peníze a řekl, ať si jede na pivo a přijde až tak za dvě hodiny. Tak tedy odcházel sám. Dále popsal, že vztah Stanislava P. a Tomáše E. byl normální, žádné konflikty, až ten poslední večer. K tomuto uvedl, že Stanislav P. „loudil“ na Tomáši E. pohlavní styk, avšak tento dělal, že spí. Pak jej vzbudil a začali se hádat a došlo k šarvátce. Tomáš E. měl navrch, avšak vzhledem k tomu, že trpí epilepsií, tak po chvíli dostal záchvat. To již ale k žádnému napadání nedocházelo. Záchvat přešel a všichni šli spát. Ráno se Tomáš E. a Stanislav S. zase hádali, došlo ke stejné potyčce a poté Tomáše E. zavolaal policii.

Dále podala vysvětlení dcera Stanislava P. Eva P. Tato k věci uvedla, že společně se sestrou Šárkou P. bydlí u otce již několik let. Ve druhé polovině r. 2009 se k nim nastěhoval Radek F. a od počátku měli spolu oboustranně dobrovolný sexuální poměr. Dále popsala, jak bývala svědkem milostných hrátek svého otce s Radkem F., neboť v jejich bytě je jen jedna ložnice, kde spí ona se sestrou a jejich otec se svými partnery. Jejich postel je od otcovy oddělena skříněmi. Dále uvedla, že otec je homosexuál. Vzpomněla si i na den, kdy na podzim 2009 přišli Radek F. s jejím otcem hodně opilý z restaurace, lehli si do postele a po chvíli slyšela zvuk jako když si muž „honí“. Po dotazu uvedla, že to bohužel měla tak naposlouchané, že dokáže rozeznat, když otec souloží, kdy provádí orální sex a kdy si navzájem „honí“. Ten večer určitě k souloži nedocházelo. Přítomna tomu byla i její sestra Šárka P. Pak uvedla, že se následující ráno s Radkem F. sice bavila, ale že by ho bolel konečník, to neříkal. Pak popsala soužití svého otce s Radkem F. i s Tomášem E. jako pohodové, téměř bezkonfliktní, pouze asi ve třech případech v poslední době se otec pohádal s Tomášem E. O nějakém sexuálním nátlaku nic nevěděla. K poslednímu incidentu uvedla, že byla u domu a jak vše vzniklo neví. Závěrem dodala, že k žádnému násilnému donucování nedocházelo. Spíše naopak. Otec se o kluky staral lépe než o vlastní dcery.

Poté byl opětovně vyslýchán Tomáš E., kterému byly předloženy CD zajištěné na místě činu, ze kterých mu byly na obrazovce počítače ukázány fotografie zachycující jeho dobrovolnou soulož se Stanislavem P. Po zhlédnutí těchto fotografií a po dotazu na skutečnosti, které uvedl Radek F. společně s dcerami Stanislava P., se rozhodl vypovídat. Popsal, že Stanislava P. zná již více let, již dříve u něj bydlel, ale k ničemu nedocházelo. Naposledy se k němu nastěhoval na přelomu let 2009 a 2010, to tam již bydlel Radek F., který měl se Stanislavem P. v tu dobu sexuální poměr. Pak začali mít pohlavní styk i Tomášem E. Někdy všichni tři dohromady, někdy pouze ve dvou. Vždy byl ale jedním z účastníků Stanislav P. Pak se Radek F. odstěhoval. Sexuální poměr mezi zbylými dvěma pokračoval. K pohlavnímu styku docházelo v podstatě každý den, a to i za přítomnosti dcer Stanislava P., které byly v místnosti za skříněmi ve své posteli. Pak se v květnu 2010 vrátil Radek F. To už s ním ale Stanislav P. nesouložil, pokračoval ve vztahu s Tomášem E., a když docházelo ke stykům, posílal Radka F. pryč. Po dobu celého vztahu Stanislav P. živil oba dva spolubydlící, platil jim, co potřebovali a tak. Frekvence intimních styků se časem snižovala, což Stanislav P. nesl nelibě a „loudil“ sex čím dál více. Docházelo k drobným neshodám, ale k žádným

fyzickým konfliktům. Pak došlo asi ke dvěma fyzickým konfliktům, opět kvůli pohlavnímu styku, který požadoval Stanislav P., ve kterých však měl jednoznačně navrch Tomáš E., který byl fyzicky zdatnější. Pak chtěl on sám naoko z bytu odejít s věcmi, ale Stanislav P. byl proti a zase se pohádali. K poslednímu konfliktu uvedl, že Stanislav P. zase „loudil“ sex, avšak on sám nechtěl, tak se pohádali a poprali. Radek F. je uklidnil a když se pak dívali na televizi, dostal on sám záchvat. Ráno se opět se Stanislavem P. pohádal kvůli odchodu z bytu a zavolal policii. K dotazům uvedl, že trpí epilepsií, kouří marihuanu a bere občas pervitin. Na otázku proč neodešel pryč, když byl silnější a vadilo mu to, uvedl, že nechtěl Stanislavu P. ublížit.

Již v průběhu tohoto výslechu se snažil zkreslovat zjištěné skutečnosti, dosti se lišil ve výpovědích s ostatními zúčastněnými. Vždy až po dotazu na konkrétní skutečnosti zjištěné z ostatních výpovědí se vyjádřil pravdivě. Neustále se odvolával na svoji nemoc a požadoval lékařskou pomoc. Tato mu byla přivolána, nicméně lékař nepovažoval hospitalizaci za důvodnou.

Pak bylo přikročeno výslechu Stanislava P., který celou věc popsal tak, že žije se společně se svými dcerami, Radkem F. a Tomášem E. v jeho bytě v Jihlavě. Dále uvedl, že od druhé poloviny r. 2009 měl do počátku r. 2010 oboustranně dobrovolný sexuální poměr, živil Radka F. a poskytoval mu zadarmo bydlení. K onomu večeru, kdy měl souložit s Radkem F. dodal, že si na ten večer pamatuje. Přišli opilí z hospody, a protože spolu pohlavně žili standardně, tak když leželi v posteli, zastrčil mu prst do konečníku. Pak si „to“ udělal sám a šel spát. K souložím nedošlo. Po nějaké době se Radek F. odstěhoval a ještě předtím se nastěhoval Tomáš E. Nějakou dobu souložili i společně. Pak se Radek F. odstěhoval a pokračoval intimní poměr mezi zbylými dvěma. V květnu 2010 se Radek F. vrátil, ale již s ním nesouložil. Posledních několik týdnů se občasně s Tomášem E. pohádali, někdy se i chytli. Zpravidla to bylo kvůli sexu, který vyžadoval Stanislav P. Tomáš E. chtěl i několikrát odejít z domu, čemuž ale chtěl zabránit, protože věděl, že Tomáš E. trpí epilepsií a ještě bere pervitin. Kvůli tomuto se také hádali. Jinak se jeho výpověď shodovala s výpovědí Radka F.

Po těchto výsleších byli všichni tři propuštěni a ve věci byl sepsán záznam o zahájení úkonů v trestním řízení, a to z důvodu podezření ze spáchání trestného činu znásilnění dle § 241 odst. 1 tr. Zákona účinného do 31. 12. 2009. Tyto počáteční úkony započaly dne 13. 6. 2010 ve 12.10 hod. od příjezdu na místo činu a byly ukončeny dne

14. 6. 2010 v 03.30 hod. Veškeré úkony prováděl pouze jeden vyšetřovatel a jedním pracovníkem SKPV, tzv. operativcem. OOP Jihlava provádělo pouze dohled nad zúčastněnými osobami.

5.2.2 Stanovení vyšetřovacích verzí

V návaznosti na provedené úkony a zjištěné skutečnosti byly stanoveny následující verze: 1. skutek se stal tak, jak popisuje oznamovatel Tomáš E., 2. skutek se stal tak, jak popisuje Stanislav P., 3. skutek se stal jiným způsobem, 4. skutek se nestal. Nutno říci, že jako nejpravděpodobnější se po provedených úkonech jevila verze č. 3, kdy se vše stalo někde mezi výpovědi zúčastněných, tedy tak, že se jednalo o partnerský vztah, se standardními neshodami, které vyvrcholili posledním konfliktem, kdy se Tomáš E. chtěl pomstít Stanislavu P. a pohnul k tomu i Radka F.

5.2.3 Následné úkony a odložení věci

Dne 15. 6. 2010 byla k věci vyslechnuta i Kamila Vranková, která sdělila Radku F., že se jí Stanislav P. měl chlubit, že souloží s Radkem F. K věci uvedla, že o sexuálním poměru mezi Stanislavem P. a oběma hochy nevěděla a dozvěděla se o něm na poč. r. 2010 od nějakých známých. Věděla ale, že jim Stanislav P. platil různé věci, např. tetování, telefony apod. Ještě někdy na podzim r. 2009 se jí Stanislav P. svěřil s tím, že souloží s Radkem F. Nic konkrétního nevěděla. Zнала i dcery Stanislava P., které několikrát říkaly o otcových sexuálních praktikách, avšak o žádném násilí nebo rvačkách nikdy nemluvíly.

Dne 1. 7. 2012 podala vysvětlení Šárka P., kterou se nepodařilo vyslechnout dříve z důvodů její nepřítomnosti v České republice. Potvrdila výpověď své sestry. Tedy zejména, že k žádnému násilí nedocházelo a sexuální poměr mezi jejím otcem, Radkem F. a Tomášem E. byl čistě dobrovolný. Rovněž dodala, že otec se o kluky staral lépe než o ni se sestrou.

Vzhledem k tomu, že mezi jednotlivými výpověďmi stále přetrvávaly určité rozpory, byli k věci dne 4. 8. 2010 doslechnuti Radek F. i Tomáš E., kdy již oba shodně uvedli, že původně vše vyznělo poněkud závažněji, než vše popisovali. Sice docházelo k občasným konfliktům, ale nebylo to tak zlé. Měli nad Stanislavem P. fyzicky navrch, a oba se shodli, že do nich byl možná zamilovaný. Radek F. ještě dodal, že když tenkrát

přišli se Stanislavem P. opilí z hospody, tak mu Stanislav P. zastrčil prst do konečníku, kdy ho Radek F. odstrčil, něco „zavrčel“ a Stanislav P. již dále nepokračoval. Pouze si „to“ udělal sám.

Dne 10. 8. 2010 byl jako poslední k věci doslechnut Stanislav P., který trval na své původní výpovědi, pouze uvedl, že když onen večer přišli s Radkem F. z hospody a Radek F. usnul, tak jej začal hladit, ten se probudil a pak mu zastrčil prst do konečníku. Radek F. jej odstrčil a pak již k ničemu vzájemnému nedošlo.

Po vyhodnocení všech provedených úkonů nebylo vyšetřovateli než věc odložit ve smyslu ust. § 159 odst. 1. tr. řádu, neboť nešlo o podezření ze spáchání trestného činu a nebylo na místě věc vyřídit jinak.

Radek F. a Tomáš E. byli oznámeni Přestupkové komisi Magistrátu města Jihlavy za přestupek křivého vysvětlení, za což jim byl uložen peněžitý trest.

5.2.4 Shrnutí případu

Tento případ byl obzvláště složitý. Největším problémem bylo zajištění jiných důkazů, než výpovědí. Na místě byly v podstatě zajištěny pouze CD s fotografiemi zúčastněných osob při pohlavním styku, a to staršího data. Styk zde zachycený byl dobrovolný. Zúčastněné osoby po opadnutí prvotní zlosti a po uvědomění si závažnosti situace přestaly spolupracovat a úmyslně zaváděly šetření na scestí. Pouze důsledným a vytrvalým přístupem se podařilo prokázat nesrovnalosti výpovědí, kdy se již dotyčné osoby nemohli domlouvat na dalším postupu. I stanovení nebezpečnosti bylo na počátku problematické. Až později se podařilo prokázat, že dotyční spolu aktivně sexuálně žili a tedy nejde každé „dožadování se pohlavního styku“ nelze vyhodnotit stejně jako u osob, které spolu nic nemají. Já sám jsem případ tohoto typu, myslím mezi muži, prověřoval pouze jedenkrát a nepamatuji si, kdo z kolegů měl obdobnou věc.

5.3 Fiktivní znásilnění Alžběty H.

Případ byl zpracováván na SKPV Jihlava pod č. j. ORJI-2281/TČ-04-2007 v období od 25. srpna do 25. listopadu 2007.

5.3.1 Podnět k šetření a počáteční úkony

Dne 25. 8. 2007 se v 15.50 hod. dostavila na Obvodní oddělení policie v Jihlavě (dále jen OOP) mladistvá Alžběta H. s tím, že se jí pokusil znásilnit neznámý pachatel. Na OOP byla velmi stručně výtěžena a poté si celou věc převzal okresní výjezd SKPV. Do protokolu o trestním oznámení Alžběta H. vyšetřovateli uvedla, že byla se sestrou Lucií H. ve večerních hodinách v klubu Edgar v Jihlavě. Následně odešly do Plzeňské pivnice, kde se potkaly s nějakými známými. Více znala pouze mladíka, a to jen přezdívkou Vaci. Okolo 23.00 hod. šla s Vacim na náměstí v centru, avšak on již byl podnapilý a chtěl jít domů. Alžběta H. ho však přemluvila, že si půjdou ještě na chvíli sednout do jiné hospody v centru, do Kebabu. To s ní již sestra nebyla. Okolo půlnoci došli s Vacim na náměstí, kde potkali její sestru. V tuto dobu Alžbětě H. volala její matka. Pak se se sestrou nepohodly a sestra odešla. Alžběta H. odešla s Vacim do MacDonalda na náměstí. Vaci čekal venku a ona šla koupit jídlo. Když stála u pokladen a očima vybírala druh jídla, tak jí předběhl muž, kterého dále jmenovala jako Slováka. Když ho oslovila, ať nepředbíhá, tak jí odvětil, že spěchá a že jedou s kamarády na známou techno párty. Alžběta H. řekla, že původně na ni chtěla jet také, ale nevyšlo jí to. Pak vzala jídlo a odešla ven za Vacim, kterému řekla, že se s někým seznámila. On jí řekl, že jde domů s dotazem, jestli půjde také. Ona odvětila, že ne a Vaci odešel. Následně přistoupil ten Slováček a zeptal se, co bude dál dělat. Když mu odpověděla, že neví, tak jí řekl, že na parkovišti na náměstí má kamarády s autem a budou pouštět nějakou hudbu. Pak šli k tomu vozidlu, které Alžběta H. popsala jako Peugeot 206, červené barvy, rz neznala, ale prostřední z prvních tří znaků bylo písmeno J. Sedli si do vozidla, kde ve předu seděli další dva muži. Pak společně poslouchali hudbu. Nabízeli jí něco ke kouření, ale nechtěla. Měla půjčený i zapalovač. Pak vysedla ven a kouřila cigaretu. Když tomu Slováčkovi, co seděl vzadu za spolujezdcem, vracela zapalovač se slovy, že již půjde domů, tak ten ji chytil za zápěstí a strhl ji do vozidla. Pak přes ni zabouchl dveře. Někdo centrálně zamknul vozidlo. Omotal jí nohu bezpečnostním pásem a držel ji ohnutou dole. Pak se rozjeli. Jak byla ohnutá, tak jí Slováček ohmatával na prsou a na přirození. Pak jeli asi patnáct minut, neznámo kam, protože byla ohnutá za sedačkami. Přitom jí Slováček pořád osahával, rozepnul jí kalhoty a se slovy, že již půl roku neměl holku, jí zasouval prsty do pochvy. Pak polevil ve svém držení a ona se mohla narovnat a vymotat si nohu z pásu. Pak na nějaké polní cestě dál od města zastavili a řekli jí, ať vystoupí. Ona vystoupila a s ní i Slováček. Pak oba muži s vozidlem

odjeli a ona zůstala se Slovákem na místě. Alžběta H. začala utíkat, avšak Slovák jí po chvíli doběhl a přes její odpor strhnul na zem, stáhl kalhoty na kolena, sundal jí mikinu a vytáhl tričko. Sám si stáhl kalhoty nad kolena. Začali se prát a za krátkou dobu přijeli zpět ti dva muži. Přiběhli k nim a řidič ji chytil za pravou ruku, ve které držela kabelku, a ten druhý ji držel za ruku levou. Byla na zádech na zemi. Slovák klečel nad ní. Pak jí řidič pustil ruku a začal se hrabat v kabelce. Tou rukou nahmatala kámen, uchopila ho a udeřila jím Slováka do hlavy a odstrčila ho. V tu chvíli se jí uvolnila i levá ruka a podařilo se jí nějak natáhnout kalhoty a zvednout se ze země. Poté utíkala k nedalekému lesu pronásledována Slovákem, který však pronásledování po chvílce zanechal. Takto utíkala asi 400 m a pak rychlou chůzí šla po dobu dvaceti minut až k asfaltové silnici, která ji přivedla do obce Luka nad Jihlavou. Zde se snažila dozvonit na nějaké domky, ale nikdo neotvíral a tak šla po silnici až do Jihlavy. V Jihlavě šla nejprve do místa svého bydliště, kde však nikdo neotvíral, telefon neměla a tak šla pěšky přes celé město na diskotéku Fine, v úmyslu vyhledat nějaké známé. To bylo cca 5.45 hod. Na diskotéce však nikoho nenašla a tak hledala známé v sousední herně. Když ani zde nikoho nepotkala, odebrala se domů a po cestě potkala svoji sestru, která šla do práce, a té řekla, co se jí stalo. Pak zavolaly otci a společně jeli k obci Luka nad Jihlavou a hledali místo, kde došlo k jejímu napadení a také hledali telefon. Když místo ani telefon (s vybitou baterií cca od půlnoci) nenašli ani po hodině a půl hledání, odebrali se do místa bydliště otce v obci Pěčín. Poškozená se dostavila do nemocnice v obci Dačice k ošetření až ve 12.21 hod. Bylo jí způsobeno drobné pohmoždění krku a byl jí odcizen telefon a finanční hotovost.

Poškozená byla po přijetí trestního oznámení vyzvána, aby se dostavila na gynekologické vyšetření spojené s prohlídkou těla. Nejprve toto vyšetření odmítala bez udání důvodu, ale po domluvě s otcem se na vyšetření odebrala. Lékař ve zprávě uvedl, že gynekologickým vyšetřením nebylo zjištěno žádného poranění. Pouze na vnější straně pravého stehna se nacházel povrchový škrábanec o délce 20 cm. Dle zprávy z chirurgického oddělení si poškozená stěžovala na bolest krční páteře a tudíž jí byl přiložen fixační límec. Na krku ale nebyly zjištěny známky zranění. Při tom jí byly kriminalistickým technikem odebrány vzorky zpod nehtů pro účely expertizy.

Vzhledem k tomu, že poškozená přišla znásilnění oznámit až asi dvanáct hodin po útoku, umytá a převlečená, byla vyzvána, aby pro účely trestního řízení poskytla

oblečení, které měla na sobě v době útoku a toto pečlivě zabalila do čistých igelitových sáčků. Poškozená dodala oblečení téhož dne.

Inhed po oznámení bylo provedeno šetření na Městské policii v Jihlavě obsluhující kamerový systém, kdy se však nepodařilo žádného upotřebitelného poznatku potvrzujícího či vyvracujícího výpověď poškozené.

V návaznosti na zjištěné skutečnosti byly dne 25. srpna 2007 zahájeny úkony trestního řízení dle § 158 odst. 3 trestního řádu, neboť ve věci bylo dáno podezření ze spáchání trestných činů znásilnění dle § 241 odst. 1, 2 tr. zákona ukončeného ve stadiu pokusu dle § 8 odst. 1 tr. zákona, omezování osobní svobody dle § 231 odst. 1 tr. zákona a krádeže dle § 247 odst. 1 písm. d) tr. zákona, vše ve formě spolupachatelství dle § 9 odst. 2 tr. zákona.

5.3.2 Stanovení vyšetřovacích verzí, následné úkony a odložení věci

S ohledem na doposud zjištěné skutečnosti byly stanoveny následující vyšetřovací verze: 1. Skutek se stal tak, jak popisuje poškozená. 2. Skutek se stal jiným způsobem. 3. Skutek se nestal.

Po provedení počátečních úkonů bylo za účasti poškozené prováděno šetření za účelem ustanovení místa, kde se měl údajný Slovák za pomoci dvou mužů pokusit znásilnit Alžbětu H. Prostřednictvím služebního vozidla byla prováděna obhlídka, kde k předmětnému jednání mělo dojít. Poškozená však ani přibližně nepoznala místo, kde k útoku mělo dojít, a to ani přes její znalost okolí Jihlavy.

Dalším šetřením, a to zejména v baru Edgar, Plzeňské pivnici, restauraci Kebab a občerstvení MacDonald's byl potvrzen pohyb poškozené tak, jak uváděla při oznámení. Při vytěžování obsluhy MacDonald's však nebyl zjištěn výskyt „Slováka“. Šetřením v Plzeňské pivnici byla zjištěna totožnost Vaciho – Ondřej M., jehož přezdívkou však zněla Maci, nikoli Vaci, jak uváděla poškozená. Ten potvrdil výpověď poškozené. Maci však dále uvedl, že za Alžbětou H. přišli před občerstvení dva mladíci, se kterými se znala, a zvali ji, že se pojedou někam podívat. Alžběta H. souhlasila a odešla s nimi na parkoviště. Maci z místa odešel. V disco-klubu FINE bylo od obsluhy po předložení fotografie poškozené zjištěno, že se v jejím případě jedná o dívku, která v klubu občas dost „vyvádí.“ Zda tam skutečně byla předmětné ráno potvrzeno nebylo.

Dne 28. srpna 2007 byla provedena prověrka výpovědi poškozené, bylo použito služební vozidlo obdobných rozměrů jako vozidlo, kterým měla být odvezena na známé místo, kdy bylo zjištěno, že způsobem, který popisovala Alžběta H., by k jednání Slováků technicky nemohlo dojít.

Dne 3. září 2007 se na SKPV Jihlava dostavila Alžběta H. v doprovodu svého otce, kdy uvedla, že si znásilnění vymyslela, protože jela s kamarády bez dovolení rodičů na zábavu.

Expertizou na odboru krim. techniky, odvětví biologické expertizy, (předložené oblečení, stěry zpod nehtů) nebyla zjištěna přítomnost relevantních biologických stop.

Byl vyžádán (po vydání příkazu soudcem) výpis buněk telekomunikačního provozu, který potvrdil výskyt poškozené na náměstí. Pak již byl telefon vypnutý.

S ohledem na zjištěné skutečnosti byla následně věc dle § 159a odst. 1 tr. řádu odložena, neboť nešlo o podezření ze spáchání trestného činu a věc nešlo vyřídit jinak.

5.3.3 Shrnutí případu

Největším problémem u této kauzy byla téměř nulová podpora, či prokázání nepravdivosti, výpovědi poškozené na počátku šetření. Z tohoto důvodu musí policie věřit tomu, co poškozená uvádí. Avšak nelze zase slepě věřit všemu co nám „oběť“ říká. Obzvláště, když její výpověď působí nevěrohodně, v době údajného spáchání se chová vyzývavě nakonec se jí podaří utéci třem mužům, kteří ji fyzicky drží. Ale stanovit, kde je ještě pravda a kde je to již výmysl na počátku věci bez jakýchkoli důkazních prostředků, je nesmírně obtížné. Když vezmeme v potaz, že na celé město Jihlava a jeho okres je v pohotovosti pouze jeden výjezd SKPV, čítající zpravidla vyšetřovatele, operativce a technika, je to žalostně málo. Pokud se začnete zabývat jednou věcí „napadne“ Vám další, nebo i dvě, což pamatuji, nemáte čas zabývat se nepravdivým oznámením. Může to mít fatální důsledky pro jiný případ, kam se nedostanete včas. Nehledě na to, že výjezd policie stojí stát nemalé finanční prostředky. V takovýchto případech je, dle mého názoru, na místě, aby taková osoba výjezd uhradila. Obdobně jako je to např. u hasičů.

ZÁVĚR

Sexuální trestné činy jsou velmi rozsáhlou a závažnou problematikou dnešní společnosti. Ze zpracovaných materiálů a z odborné literatury, z níž bylo čerpáno, vyplývá, že je nutno se této problematice intenzivně věnovat. V této práci bylo pojednáváno zejména o trestném činu znásilnění, neboť celé téma sexuální kriminality je příliš obsáhlé na to, aby mohlo být dostatečně podrobně zpracováno do práce požadovaného rozsahu. Počátek této práce byl zaměřen na obecné poznatky a právní výklad znásilnění a ve druhé části bylo pojednáváno zejména o praktickém využití poznatků, uplatnění kriminalistiky a psychologie jako věd, přispívajících k řádnému objasnění trestné činnosti tohoto druhu. V poslední části práce jsem na kazuistikách chtěl poukázat na to, jak náročné je vyšetřování znásilnění od samého počátku, jak se situace a vyšetřovací verze postupně mění, potvrzují či vyvrací, na jaké skutečnosti je třeba se zaměřit a jak jednotlivé úkony mohou přispět k celému objasnění věci. Taktéž bylo účelem přiblížit laikovi náročnost takových činností a to jak psychickou, tak i fyzickou, neboť když vás někdo vzbudí o půlnoci a chce po vás takové úkony, není to příliš jednoduché.

Každý trestný čin je individuální a je třeba obecné metody a postupy přizpůsobovat konkrétní situaci. Při výsleších je důležitá improvizace vyslychajícího, a to jak při výslechu oběti, tak i pachatele. Vyšetřování sexuální trestné činnosti má vést zkušený vyšetřovatel, který zodpovídá za řádné objasnění věci a zabránění sekundární viktimizaci oběti.

Nelze si nepovšimnout skutečnosti, že v poslední době v rámci reorganizace Policie České republiky ubylo velké množství zkušených policistů, kteří byli nahrazeni mladými, krátce sloužícími policisty. Tito sice mají vysoké školy, ale mnoho jich je pedagogického, zemědělského, či jiného, mimorezortního zaměření. A i ti, kteří mají např. právní vzdělání, nemohou svou teoretickou odborností nahradit praxí vzdělané policisty. Bylo by tedy vhodné alespoň formou školení a odborné přípravy s praktickými situacemi, vzdělávat tyto policisty ve vědách jako je kriminalistika, psychologie či třeba viktimologie.

Je neoddiskutovatelným faktem, že přístup příslušníků policie, přicházejících do kontaktu s oběťmi této trestné činnosti, musí být profesionální, neboť právě Policie ČR

by měla být vnímána jako instituce veřejné správy, která má za cíl občanům pomáhat a také je chránit. Samozřejmě i zefektivnění samotné práce OČTR má předpoklady vedoucí ke snížení latence sexuální kriminality, neboť více takových útoků by bylo policii oznámeno samotnými oběťmi. A protože je objasňenost oznámených sexuálních trestných činů poměrně vysoká, také by došlo k potrestání většího počtu pachatelů, kteří v současné době postižení unikají.

Bohužel je však nutno říci, že dnešní doba a zejména politické poměry situaci policie a vlastně i veřejnosti nezlepšují, spíše naopak. Vrcholní představitelé politiky a policie sice uklidňují veřejnost tím, že šetření finančních prostředků nebude mít vliv na objasňování kriminality, to však v žádném případě není pravdou. Často se ozývají názory odborné veřejnosti, že dnes se spousta případů pouze administrativně vede a nešetří. Jsou to méně závažné věci, spíše majetkového charakteru, avšak již nyní tyto poměry začínají pronikat i do závažnějších trestných činů. Tedy i do těch sexuálních. A těch, kteří nedostatek policistů, kriminalistů a vyšetřovatelů vyvažují srdečným a obětavým přístupem, bohužel valem ubývá.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Literární zdroje

1. ČACKÁ-PAVLÍKOVÁ, I. *Znásilnění z pohledu trestního práva*. Sborník přednášek přednesených na 1. národní konferenci o znásilnění, Praha, Elektra, 2001.
2. ČÍRTKOVÁ, L. *Forenzní psychologie*. Plzeň : Aleš Čeněk, 2004. 431 s. ISBN 8086473864.
3. ČÍRTKOVÁ, L. *Kriminální psychologie*. Praha : Eurounion, 1998. ISBN 80-85858-70-3.
4. ČÍRTKOVÁ, L. *Oběti znásilnění*. Kriminální věda. 2002, roč. 35, č. 3. ISSN 1210-9150.
5. GRIVNA, T. *Trestní právo hmotné. Judikatura k obecné části*. 1. vyd. Praha : ASPI, 2007. 244 s. ISBN 978-80-7357-260-0.
6. CHMELÍK, J., et al. *Rukověť kriminalistiky*. Plzeň : Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2005. 532 s. ISBN 80-86898-36-9.
7. JELÍNEK, J. *Trestní právo hmotné*. Praha : Leges, 2009. 896 s. ISBN 978-80-87212-24-0
8. KOVÁŘ, P. a kol. *Sexuální agrese*. Praha : Maxdorf, 2008. 292 s. ISBN 978-80-7345-161-5.
9. MUSIL, J., KONRÁD, Z., SUCHÁNEK, J. *Kriminalistika*. 2. vydání. Praha : C. H. Beck, 2004. 583 s. ISBN 8071799130.
10. NOVOTNÝ, O. a kol. *Trestní právo hmotné - II. Zvláštní část*. Praha : ASPI, 2004. ISBN 8086395-67-7.
11. NOVOTNÝ, O., ZAPLETAL, J. a kol. *Kriminologie*. 2. vydání, Praha : ASPI Publishing, 2004. ISBN 80-7357-026-2.
12. ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník. Velké komentáře*. 2 vyd. Praha : C. H. Beck, 2012. 2500 s. ISBN 978-80-7400-428-5.
13. ŠÁMAL, P., PÚRY, F., RIZMAN, S. *Trestní zákon. Komentář*. 5. vyd. Praha : C. H. Beck, 2003. 1582 s. ISBN 80-7179-624-7.
14. WEISS, P. *Sexuální agrese – oběti a pachatelé*. Kriminální věda, roč. 34, č. 1, 2001. ISSN 1210-9150.

15. WEISS, P. a kol. *Sexuální zneužívání - pachatelé a oběti*. Praha : Grada Publishing spol. s r. o., 2000. 212 s. ISBN 978-80-7169-795-4.

Legislativní dokumenty

Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod, ve znění protokolů č. 3, 5, 8 a 11, č. 2009/1992 Sb.

Československo. Zákon č. 140 ze dne 29. listopadu 1961 trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů Československé socialistické republiky*. 1961, částka 65, str. 465- 512. Dostupné z WWW: http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=140/1961&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Česko. Zákon č. 40 ze dne 8. ledna 2009 trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů České republiky*. 2009, částka 11, str. 354-464. Dostupné z WWW: http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=40/2009&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy. ISSN 1211-1244

Československo. Zákon č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním, ve znění pozdějších předpisů. In *Sbírka zákonů Československé socialistické republiky*. 1961, částka 66, str. 513-576. Dostupné z WWW: http://aplikace.mvcr.cz/sbirkazakonu/SearchResult.aspx?q=140/1961&typeLaw=zakon&what=Cislo_zakona_smlouvy

Ostatní zdroje

Empirické materiály Policie České republiky, Krajské ředitelství policie kraje Vysočina,
Územní odbor Jihlava.

SEZNAM ZKRATEK

DNA – deoxyribonukleová kyselina

KÚP – Kriminalistický ústav Praha

OKTE – odbor kriminalistické techniky

OOP – obvodní oddělení policie

OS – operační středisko

SKPV – služba kriminální policie a vyšetřování

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha I. Některé formuláře používané Policií ČR v elektronickém trestním řízení.

Policie České republiky
Krajské ředitelství policie kraje Vysočina
Územní odbor Jihlava
Oddělení obecné kriminality
Vrchlického 2627/46, 587 24 Jihlava

Č. j. KRPJ-

Jihlava.....

Počet stran:

Záznam o zahájení úkonů trestního řízení

Podle § 158 odstavec 3 trestního řádu byly dne na základě oznámení od..... zahájeny úkony trestního řízení ve věci

.....,

neboť na podkladě zjištěných skutečností je dostatečně odůvodněn závěr, že v době od.....hod. do.....hod.

mohl být spáchán v obci

zvláště závažný zločin

tím, že

čímž měla být poškozenémuzpůsobena újma.

.....

komisař

Policie České republiky
Krajské ředitelství policie kraje Vysočina
Územní odbor Jihlava
Oddělení obecné kriminality
Vrchlického 2627/46, 587 24 Jihlava

Č. j. KRPJ-

Jihlava.....

Počet stran:

U S N E S E N Í

Podle § 160 odstavec 1 trestního řádu se zahajuje trestní stíhání osoby

.....

jako obviněného ze spáchání zvlášť závažného
zločinu.....

kterého se měl dopustit tím, že

.....
.....
.....
.....

O d ů v o d n ě n í

.....
.....
.....
.....

P o u č e n í :

Podle § 36 odstavec ... trestního řádu musíte mít obhájce již v přípravném řízení. Jestliže si obhájce do od převzetí tohoto usnesení ne zvolíte sám nebo nebude-li Vám v této době zvolen zákonným zástupcem, popřípadě příbuzným v pokolení přímém, sourozencem, osvojitelem, osvojencem, manželem, partnerem, druhem nebo zúčastněnou osobou, bude Vám obhájce ustanoven (§ 37 a § 38 trestního řádu).

Podle § 36b odst. 1 trestního řádu je-li dán důvod nutné obhajoby podle § 36 odst. 3 nebo § 36a odst. 2 písm. b) trestního řádu, může se obviněný obhájce vzdát, nejde-li o trestný čin, za který lze uložit výjimečný trest. Obviněný se může obhájce vzdát i v případě nutné obhajoby podle § 36 odst. 4 písm. a) trestního řádu. Podle § 36b odst. 2 trestního řádu vzdání se obhájce podle odstavce 1 může obviněný učinit pouze výslovným písemným prohlášením nebo ústně do protokolu u orgánu činného v trestním řízení, který vede řízení; prohlášení musí být učiněno za přítomnosti obhájce a po předchozí poradě s ním. Podle § 36b odst. 3 trestního řádu prohlášení o vzdání se obhájce může obviněný vzít kdykoliv zpět. Spolu se zpětvzetím prohlášení musí obviněný předložit plnou moc obhájce, kterého si zvolil, nebo požádat o

jeho ustanovení; pokud tak neučiní, má se za to, že si obhájce nezvolil a obhájce se mu neprodleně ustanoví. Vzal-li obviněný své prohlášení o vzdání se obhájce zpět, nemůže se obhájce znovu vzdát.

Proti tomuto usnesení je přípustná stížnost, kterou je možno podat do tří dnů od doručení u policejního orgánu, který usnesení vydal. Stížnost nemá odkladný účinek.

.....

komisař

Policie České republiky
Krajské ředitelství policie kraje Vysočina
Územní odbor Jihlava
Oddělení obecné kriminality
Vrchlického 2627/46, 587 24 Jihlava

Č. j. KRPJ-

Jihlava.....

Počet stran:

Protokol o výsledku obviněného

V dne v hodin byl zahájen výslech obviněného

Jméno, příjmení:

Dřívější příjmení:

Místo narození, okres, kraj:

Datum narození:

Průkaz totožnosti:

státní příslušnost:

Národnost:

osobní stav:

Trvalý pobyt:

tel.:

Zdržuje se:

tel.:

Adresa pro účely doručování:

tel.:

Adresa zaměstnavatele:

Zaměstnání a postavení v něm:

Místo zaměstnání:

Počet zaměstnání v posledních dvou letech:

Vzdělání:

Majetkové poměry:

Čistý měsíční příjem:

Otec:

Matka:

Manžel (druh):

Sourozenci:

Děti:

V minulosti vyslýchán pro trestný čin: kolikrát

Dřívější tresty:

Obviněnému bylo doručeno usnesení o zahájení trestního stíhání ze zločinu podle § trestního zákoníku dne

Poučení obviněného:

Podle § 33 odst. 1 trestního řádu máte právo vyjádřit se ke všem skutečnostem, které se vám kladou za vinu a důkazům o nich, nejste však povinen vypovídat. Můžete uvádět okolnosti a důkazy sloužící k vaší

obhajobě, činit návrhy, podávat žádosti a opravné prostředky. Máte právo zvolit si obhájce a s ním se radit i během úkonů prováděných orgánem činným v trestním řízení. S obhájcem se však v průběhu svého výslechu nemůžete radit o tom, jak odpovědět na již položenou otázku. Můžete žádat, abyste byl vyslýchán za účasti svého obhájce, a aby se obhájce zúčastnil i jiných úkonů přípravného řízení (§ 165 trestního řádu). Jste-li ve vazbě nebo výkonu trestu odnětí svobody, můžete s obhájcem mluvit bez přítomnosti třetí osoby.

Podle § 91 odst. 1 trestního řádu, je-li vedeno řízení pro trestný čin, u něhož lze sjednat dohodu o vině a trestu, může obviněný za přítomnosti obhájce sjednat se státním zástupcem dohodu o vině a trestu, kterou schvaluje soud. Je-li sjednána dohoda o vině a trestu, obviněný se vzdává práva na projednání věci v hlavním líčení a práva podat odvolání proti rozsudku, kterým soud schválil dohodu o vině a trestu, s výjimkou případu, kdy takový rozsudek není v souladu s dohodou o vině a trestu, s níž souhlasil. Podle § 175a odst. 8 trestního řádu dohodu o vině a trestu nelze sjednat v řízení o zvlášť závažném zločinu a v řízení proti uprchlému.

Podle § 92 odst. 2 trestního řádu máte možnost se k obvinění podrobně vyjádřit, zejména souvisle vyličit skutečnosti, které jsou předmětem obvinění, uvést okolnosti, které obvinění zeslabují či vyvracejí a nabídnout o nich důkazy.

Podle § 92 odst. 3 trestního řádu Vám mohou být kladeny otázky k doplnění výpovědi nebo odstranění neúplností, nejasností a rozporů. Otázky musí být kladeny jasně a srozumitelně bez předstírání klamavých a nepravdivých okolností; nesmí v nich být naznačeno, jak na ně odpovědět.

Podle § 93 odst. 1 trestního řádu má být dovoleno, aby dříve než dáte odpověď, jste nahlédl do písemných poznámek, které musíte vyslýchajícímu, požádá-li o to, předložit k nahlédnutí.

Podle § 33 odst. 2 trestního řádu osvědčíte-li, že nemáte dostatek prostředků, abyste si hradil náklady obhajoby, rozhodne předseda senátu a v přípravném řízení soudce, že máte nárok na obhajobu bezplatnou nebo za sníženou odměnu. Podle § 33 odst. 3 trestního řádu podáváte v přípravném řízení návrh na rozhodnutí o obhajobě bezplatné nebo za sníženou odměnu včetně příloh, jimiž prokazujete jeho důvodnost, prostřednictvím státního zástupce, v řízení před soudem pak prostřednictvím soudu, který koná řízení v prvním stupni.

Podle § 55 odst. 1 písm. c) trestního řádu máte za povinnost uvést adresu pro účely doručování písemností určených k vašim rukám.

Podle § 65 odst. 1 trestního řádu máte právo nahlížet do spisů, činit si z nich výpisky a poznámky a na svoje náklady si pořizovat kopie spisů a jejich částí. Podle § 65 odst. 2 trestního řádu vám může toto právo policejní orgán ze závažných důvodů odepřít, důvod odepření, pokud o to požádáte, přezkoumá státní zástupce. Práva dle § 65 odst. 1 trestního řádu nelze odepřít obviněnému a obhájci, jakmile byli upozorněni na možnost prostudovat spis a při sjednání dohody o vině a trestu.

Podle § 157a odst. 1 trestního řádu máte právo kdykoli v průběhu přípravného řízení žádat státního zástupce, aby byly odstraněny průtahy v řízení nebo závady v postupu policejního orgánu.

Podle § 165 odst. 1 trestního řádu se můžete se souhlasem policejního orgánu zúčastnit vyšetřovacích úkonů a klást otázky vyslýcháným svědkům.

Podle § 95 odst. 2 trestního řádu máte právo, aby Vám po skončení výslechu byl protokol předložen k přečtení nebo požádáte-li o to, musí Vám být přečten. Máte právo žádat, aby byl protokol doplněn nebo aby v něm byly provedeny opravy v soulase s vaší výpovědí. Podle § 95 odst. 3 trestního řádu protokol o výslechu, který byl prováděn bez přibrání zapisovatele, je nutno před podpisem předložit k přečtení nebo přečíst za přítomnosti nezúčastněné osoby. Máte-li proti obsahu protokolu námitky, je nutno je projednat v přítomnosti přibrané osoby a výsledek pojmout do protokolu.

Podle § 66 odst. 1 trestního řádu Vás dále poučují o tom, že kdo přes předchozí napomenutí ruší řízení, nebo kdo se k soudu, státnímu zástupci nebo policejnímu orgánu chová urážlivě nebo kdo bez dostatečné omluvy neuposlechne příkazu nebo nevyhoví výzvě, které mu byly dány podle trestního řádu, může být v přípravném řízení státním zástupcem nebo policejním orgánem potrestán pořádkovou pokutou do 50 000,- Kč.

Podle § 345 odst. 1 trestního zákoníku je trestné, obviníte-li lživě jiného ze spáchání trestného činu, podle § 345 odst. 2 tr. zákoníku je trestné, obviníte-li lživě jiného ze spáchání trestného činu v úmyslu přivodit mu trestní stíhání.

Podle § 307 odst. 1 trestního řádu v řízení o přečinu může se souhlasem obviněného soud a v přípravném řízení státní zástupce podmíněně zastavit trestní stíhání, jestliže se obviněný k trestnému činu doznal, nahradil škodu, pokud byla činem způsobena, nebo s poškozeným o její náhradu uzavřel dohodu anebo učinil jiná potřebná opatření k její náhradě, vydal bezdůvodné obohacení činem získané, nebo s poškozeným o jeho vydání uzavřel dohodu, anebo učinil jiná vhodná opatření k jeho vydání a vzhledem k osobě obviněného, s přihlédnutím k jeho dosavadnímu životu a k okolnostem případu, lze důvodně takové rozhodnutí považovat za dostačující.

Podle § 307 odst. 2 trestního řádu, je-li to odůvodněno povahou a závažností spáchaného přečinu, okolnostmi jeho spáchání anebo poměry obviněného, soud a v přípravném řízení státní zástupce rozhodne o podmíněném zastavení trestního stíhání pouze tehdy, pokud obviněný splní podmínky uvedené v § 307 odst. 1 trestního řádu a zaváže se, že se během zkušební doby zdrží určité činnosti, v souvislosti s níž se dopustil přečinu, nebo složí na účet soudu a v přípravném řízení na účet státního

zastupitelství peněžitou částku určenou státu na peněžitou pomoc obětem trestné činnosti podle zvláštního právního předpisu, a tato částka není zřejmě nepřiměřená závažnosti přečinu, a vzhledem k osobě obviněného, s přihlédnutím k jeho dosavadnímu životu a k okolnostem případu lze důvodně takové rozhodnutí považovat za dostačující. Podle § 307 odst. 3 trestního řádu se zkušební doba stanoví na dobu 6 měsíců až 5 let.

Podle § 309 odst. 1 trestního řádu v řízení o přečinu může se souhlasem obviněného a poškozeného soud a v přípravném řízení státní zástupce rozhodnout o schválení narovnání a zastavit trestní stíhání, jestliže obviněný prohlásí, že spáchal skutek, pro který je stíhán a nejsou důvodné pochybnosti o tom, že jeho prohlášení bylo učiněno svobodně, vážně a určitě, uhradí poškozenému škodu způsobenou přečinem, nebo učiní potřebné úkony k její úhradě, případně jinak odčiní újmu vzniklou přečinem, vydá bezdůvodné obohacení získané přečinem nebo učiní jiná vhodná opatření k jeho vydání a složí na účet soudu, nebo v přípravném řízení na účet státního zastupitelství peněžní částku určenou státu na peněžitou pomoc obětem trestné činnosti podle zvláštního právního předpisu, a tato částka není zřejmě nepřiměřená závažnosti přečinu, a považuje-li takový způsob vyřízení věci za dostačující vzhledem k povaze a závažnosti spáchaného činu, k míře, jakou byl přečinem dotčen veřejný zájem, k osobě obviněného a jeho osobním a majetkovým poměrům.

Podle § 2 odst. 14 trestního řádu máte právo užívat svůj mateřský jazyk nebo jazyk, o kterém uvedete, že jej ovládáte.

Podle § 28 odst. 1 trestního řádu neuvedete-li jazyk, který ovládáte, nebo uvedete-li jazyk či dialekt, který není jazyk vaší národnosti nebo úřední jazyk státu, jehož jste občanem a pro takový jazyk nebo dialekt není zapsána žádná osoba v seznamu tlumočnicků, ustanoví vám orgán činný v trestním řízení tlumočnicka pro jazyk vaší národnosti nebo úřední jazyk státu, jehož jste občanem.

Podle § 36 odstavec písmeno trestního řádu musíte mít obhájce. Pokud si obhájce do hodin dne nezvolíte sám, nebo nebude-li vám v této době zvolen příbuzným v pokolení přímém, sourozencem, osvojitelem, osvojencem, manželem, partnerem, druhem nebo zúčastněnou osobou (§ 37, § 38 trestního řádu), bude vám obhájce ve smyslu ust. § 39 trestního řádu ustanoven. Podle § 37 odst. 2 trestního řádu si můžete zvolit místo obhájce, který vám byl ustanoven nebo oprávněnou osobou zvolen, obhájce jiného.

Podle § 37 odst. 3 trestního řádu pokud si zvolíte dva nebo více obhájců a neoznámíte-li orgánu činnému v trestním řízení, kterého z těchto obhájců jste zmocnil k přijímání písemností a k vyrozumívání o úkonech tr. řízení, určí jej předseda senátu a v přípravném řízení státní zástupce. Podle § 36b trestního řádu, je-li dán důvod obhajoby dle § 36 odst. 3 trestního řádu, se můžete vzdát nutné obhajoby, nejde-li o trestný čin, za který lze uložit výjimečný trest. Obhájce se můžete vzdát i v případě nutné obhajoby dle § 36 odst. 4 písm. a) trestního řádu.

Vyjádření obviněného k poučení:

Před započítáním výslechu jsem byl vyslychajícím poučen o svých právech, poučení jsem v plném rozsahu porozuměl.

Zvláště jsem byl poučen o svém právu podle § 33 odst. 1 trestního řádu k věci nevypovídat, k tomuto poučení uvádím, že svého práva **nevyužívám** a vypovídat **chci a budu**. Dále jsem byl zejména poučen o následcích křivého obvinění podle § 345 trestního zákoníku, toto poučení беру na vědomí a jsem si vědom možných důsledků.

Mého výslechu se od počátku účastní můj obhájce.....

Vyjádření obviněného k osobě:.....

Vyjádření obviněného k věci:.....

S postupem podle § 307 odst. 1 a § 309 odst. 1 trestního řádu: **souhlasím**

To je vše co jsem chtěl k věci uvést, protokol mi byl hlasitě diktován a souhlasí s mou výpovědí, po skončení protokolace jsem měl možnost si jej znovu pozorně pročíst, s jeho obsahem souhlasím, nežádám v něm žádných změn ani doplnění a jako správný jej podepisuji dne v hodin.

.....
komisař

.....
obviněný

Policie České republiky
Krajské ředitelství policie kraje Vysočina
Územní odbor Jihlava
Oddělení obecné kriminality
Vrchlického 2627/46, 587 24 Jihlava

Č. j. KRPJ-

Jihlava.....

Počet stran:

Opatření

Podle § 105 odstavce 1 trestního řádu s odkazem na ustanovení § 116 odst. 1 trestního řádu

p ř i b í r á m

znalce:

k podání znaleckého posudku z oboru **zdravotnictví**, odvětví **psychiatrie**

v trestní věci:

pro zločin podle § trestního zákoníku.

Ve znaleckém posudku je třeba posoudit a zodpovědět následující otázky:

1. Zda obviněný v době spáchání tr. činu trpěl duševní chorobou nebo poruchou, v kladném případě jakou a v jakém rozsahu.
2. Zda obviněný v době spáchání tr. činu mohl rozpoznat protiprávnost svého jednání a své jednání ovládat, v případě že nikoliv, z jakého důvodu. Při ovlivnění alkoholem se vyjádřit, zda nešlo o tzv. patickou opilost.
3. Zda tyto jeho schopnosti anebo alespoň některá z nich nebyly zmenšeny, v kladném případě z jakého důvodu a do jaké míry, (především vyjádření v tom směru, zda byly zmenšeny podstatně či nepodstatně).
4. Zda v případě zjištění choroby nebo poruchy je pobyt obv. na svobodě nebezpečný a vyžaduje ochranné léčení, případně zda u obv. jsou dány podmínky alespoň ochranného léčení protialkoholního (ústavního nebo ambulantního).
5. Zda obv. je v současné době schopen chápat smysl tr. řízení.

Pro vypracování a doručení posudku stanovuji lhůtu do **jednoho měsíce**. Posudek je třeba vypracovat ve **dvou** vyhotoveních.

O odměně a náhradě nákladů znalce bude rozhodováno ve smyslu příslušných ustanovení vyhlášky č. 37/1967 Sb., k provedení zákona o znalcích a tlumočnících, ve znění změn a doplnění.

Poučení: Podle § 105 odstavce 3 trestního řádu lze vznést námitky proti odbornému zaměření znalce nebo proti formulaci otázek. O důvodnosti podaných námitek, rozhoduje soud a v přípravném řízení státní zástupce.

.....
komisař

Policie České republiky
Krajské ředitelství policie kraje Vysočina
Územní odbor Jihlava
Oddělení obecné kriminality
Vrchlického 2627/46, 587 24 Jihlava

Č. j. KRPJ-

Jihlava.....

Počet stran:

Okresní státní zastupitelství
Třída Legionářů 9a
586 01 Jihlava

Návrh na podání obžaloby

Podle § 166 odstavce 3 trestního řádu po skončení vyšetřování předkládám spis s návrhem na podání obžaloby proti obviněnému:

ze spáchání zločinu

.....

kterého se měl dopustit tím, že

.....

Seznam navrhovaných důkazů:

Vzhledem ke shora uvedeným skutečnostem navrhuji, aby na obviněného byla podána obžaloba, jak je shora uvedeno.

.....

komisař

Policie České republiky
Krajské ředitelství policie kraje Vysočina
Územní odbor Jihlava
Oddělení obecné kriminality
Vrchlického 2627/46, 587 24 Jihlava

Č. j. KRPJ-

Jihlava.....

Počet stran:

U S N E S E N Í

Podle ustanovení § 159a odst. 1 trestního řádu **o d k l á d á m** trestní věc podezření ze spáchání zločinupodle §..... trestního zákoníku, kterého se měl dopustit podezřelý:

.....

tím, že

.....

neboť ve věci nejde o podezření ze zločinu a není na místě věc vyřídit jinak.

O d ů v o d n ě n í

.....

.....

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení je přípustná stížnost, kterou je poškozený oprávněn podat do tří dnů od doručení u policejního orgánu, který usnesení vydal. Stížnost má odkladný účinek.

.....

komisař